Republika e Kosovës
Qeveria

Republika Kosova
Vlada

Republic of Kosovo
Government

2024
PROFILI I MIGRIMIT

AUTORITETI QEVERITAR I MIGRIMIT

PROFILI I MIGRIMIT 2024

1. Përmbledhje ekzekutive 4
2. Demografia dhe konteksti Socio-Ekonomik 6
..... 7
2.1. Demografia 8
2.2 Tregu i punës 8
2.3 Remitancat 9
2.4 Investimet e Huaja Direkte (IHD) 10
2.5 Bizneset e diasporës 11
2.6 Turizmi i diasporës 12
2.7 Migrimi i brendshëm 13
3. Migrimi i rregullt 15
3.1 Shtetësia 17
3.2 Lejeqëndrimet në Kosovë 18
3.3 Regjimi i vizave për shtetas të huaj 19
3.4 Emigrimi në BE 21
4. Migrimi i parregullt 25
..... 27
4.1. Imigrimi i parregullt 27
4.2.Emigrimi i parregullt i shtetasve të Kosovës 32
4.3 Trafikimi i qenieve njerëzore dhe kontrabanda me emigrantë 41
5. Mbrojtja ndërkombëtare 42
5.1 Mbrojtja ndërkombëtare në Kosovë 44
5.2. Krahasimi rajonal 45
5.3 Aplikimet e shtetasve të Kosovës në BE/Schengen 46
5.4 Dinamika e procedurave në BE/Schengen 47

5.5 Vendimet për mbrojtje ndërkombëtare për shtetasit kosovarë në BE/Schengen 48
6. Impakti i liberalizimit të vizave në menaxhimin e migrimit 50
6.1 Ndikimi në emigrimin e parregullt 50
6.2 Ndikimi në kërkesat për mbrojtje ndërkombëtare 50
6.3 Ndikimi në migrimin e rregullt 51
6.4 Ndikimi në qeverisjen e migrimit 51
7. Emigrimi në sektorët specifikë 53
8. Qeverisja e migrimit dhe bashkëpunimi ndërkombëtar 55
9. Rekomandimet mbi qeverisjen e migrimit 58
10. Referencat 60

1. Përmbledhje ekzekutive

Viti 2024 shënoi një fazë të re në zhvillimet migratore në Kosovë, duke pasqyruar ndërthurjen e faktorëve demografikë, ekonomikë, shoqërorë dhe politikë. Liberalizimi i vizave krijoi dinamika të reja në mobilitetin e qytetarëve, ndërkohë që diaspora vazhdoi të mbetet një shtyllë kyçe e qëndrueshmërisë ekonomike dhe sociale të vendit. Institucionet përkatëse forcuan më tej kapacitetet e tyre dhe avancuan bashkëpunimin rajonal e ndërkombëtar, duke e konsoliduar pozitën e Kosovës në rrjetet moderne të qeverisjes së migracionit.

Sipas Regjistrimit të Popullsisë 2024, Kosova ka 1,585,590 banorë, me një profil demografik ende të ri: ku 27% e popullsisë është nën moshën 18 vjeç, ndërsa vetëm 11% janë mbi 65 vjeç. Ky potencial demografik paraqet mundësi për zhvillim, por në praktikë sfidohet nga pjesëmarrja e ulët në tregun e punës (43.2%) dhe nga një hendek i theksuar gjinor në punësim, me vetëm 21.2% të grave janë të përfshira. Migrimi ndërkombëtar vazhdon të mbetet një faktor përcaktues: mbi 62% e popullsisë ka lidhje të drejtpërdrejta me diasporën jashtë vendit. Ndërsa mobiliteti i brendshëm përfshiu 6,059 raste të regjistruara, kryesisht ndërmjet zonave urbane dhe rurale, duke dëshmuar një lëvizshmëri të brendshme të qëndrueshme.

Migrimi i rregullt shfaqi zhvillime të ndryshme gjatë vitit. Procesi i fitimit të shtetësisë mbeti me kritere të rrepta, me 609 miratime dhe 1,404 refuzime, ndërsa rifitimi shënoi rritje të ndjeshme (1,172 raste), kryesisht nga shtetas kosovarë që jetojnë në Gjermani. Lirimi nga shtetësia u ul dukshëm, si pasojë e ndryshimeve ligjore në Gjermani që mundësojnë shtetësinë e dyfishtë. Lejeqëndrimet e përkohshme për të huajt u dhanë kryesisht për arsye punësimi (56%) dhe bashkimi familjar (35%), ndërsa lejet e punës afatshkurtra ranë me 46% krahasuar me 2023. Në regjimin e vizave, u trajtuan 3,003 kërkesa, me një normë aprovimi 71.6%, kryesisht për qëllime punësimi dhe biznesi. Në anën tjetër, emigrimi i qytetarëve kosovarë drejt BE-së pas liberalizimit të vizave mori formë të re: lejet e para për punë u pakësuan, ndërsa u shtuan lejet afatgjata dhe rastet e bashkimit familjar, duke reflektuar konsolidimin e diasporës ekzistuese.

Migrimi i parregullt dhe mbrojtja ndërkombëtare u menaxhuan në mënyrë të kontrolluar. Refuzimet e hyrjes në kufi ranë në 3,166 raste, ndërsa hyrjet e paautorizuara u rritën në 1,027 raste, kryesisht nga shtetas të Marokut, Sirisë dhe Egjiptit. Policia e Kosovës forcoi masat parandaluese kundër kontrabandës me migrantë dhe trafikimit të qenieve njerëzore, duke ofruar mbrojtje dhe trajtim të kujdesshëm për dhjetë viktima të identifikuara. Në sistemin e mbrojtjes ndërkombëtare, u regjistruan 190 kërkesa, përfshirë një numër të konsiderueshëm të të miturve të pashoqëruar (14 gjithsej), duke dëshmuar funksionalitetin e mekanizmave mbrojtës sipas standardeve ndërkombëtare. Paralelisht, pas liberalizimit të vizave, është vërejtur një rritje e aplikimeve për mbrojtje ndërkombëtare nga kosovarët në BE/Schengen, megjithëse me shkallë të ulët pranimi për shkak të statusit të Kosovës si vend i sigurt origjine.

Diaspora e Kosovës vazhdoi të luajë rol qendror në zhvillimin ekonomik të vendit. Remitancat arritën në 1.35 miliardë € (13.1% e BPV-së), kryesisht përmes kanaleve formale (72.9%), duke siguruar stabilitet financiar për shumë ekonomi familjare. Të ardhurat nga turizmi i diasporës u vlerësuan në 2.42 miliardë € (22.3% e BPV-së), duke pasqyruar fuqinë konsumuese të saj gjatë vizitave sezonale.

Investimet e Huaja Direkte arritën 847.4 milion €, të dominuara nga sektori i patundshmërisë (76.5%), ndërsa sipërmarrja e diasporës shënoi rritje me 39 bizneseve të regjistruara, duke konfirmuar angazhimin e saj në zhvillimin ekonomik të vendit.

Institucionet e Kosovës kanë avancuar qeverisjen e migrimit përmes zbatimit të Strategjisë Shtetërore për Migrim 2021–2025 dhe Planit të Veprimit 2024–2025, duke forcuar koordinimin ndërinstitucional dhe duke ecur drejt funksionalizimit të Sistemit Informativ për Menaxhimin e Migrimit (SIMM). Në fushën e riatdhesimit, janë trajtuar me kujdes rastet e kthimit dhe janë ofruar programe riintegrimi, me fokus në strehim, shëndetësi dhe punësim, në përputhje me Rregulloren për Riintegrimin e Personave të Riatdhesuar (2020).

Në tërësi, Profili i Migrimit 2024 tregon se migrimi ka dhënë një kontribut të dukshëm në zhvillimin shoqëror dhe ekonomik të Kosovës. Ai ka ndihmuar në qëndrueshmërinë financiare dhe sociale, ka forcuar lidhjet me diasporën dhe ka pasqyruar përparimin e institucioneve drejt një qeverisjeje moderne dhe të harmonizuar me standardet ndërkombëtare. Rezultatet e analizës evidentojnë fusha ku ka hapësirë për zhvillim të mëtejshëm, përfshirë rritjen e pjesëmarrjes së grave dhe të rinjve në tregun e punës, orientimin e kapitalit drejt sektorëve produktivë dhe inovativë, avancimin e sistemeve të integruara të të dhënave, forcimin e kornizës ligjore dhe ndërinstitucionale, si dhe nxitjen e marrëveshjeve bilaterale dhe të mobilitetit të sigurt. Këto drejtime përbëjnë bazë të rëndësishme për politika të ardhshme dhe pasqyrojnë angazhimin institucional për një qasje të balancuar, gjithëpërfshirëse dhe të qëndrueshme në menaxhimin e migrimit.

2. Demografia dhe konteksti Socio-Ekonomik

Kosova ka një popullsi prej 1,585,590 banorësh (2024), me një strukturë të re në moshë, ku 27% e saj janë nën 18 vjeç, dhe me një dendësi prej 145 banorë/km^2. Këta tregues pasqyrojnë një potencial të konsiderueshëm për zhvillim socio-ekonomik, por edhe paraqesin sfida për një treg pune që ende nuk arrin të absorbojë në mënyrë të plotë fuqinë punëtore[1].

Në aspektin ekonomik, ndikimi i diasporës në Kosovë është i shumë anshëm. Remitancat në vitin 2024 arritën në 1.35 miliardë € (13.1% e BPV-së), duke përfaqësuar një burim të qëndrueshëm të konsumit familjar dhe investimeve të vogla. Të hyrat nga shërbimet e udhëtimit, të cilat lidhen kryesisht me vizitat e diasporës, arritën në 2.42 miliardë € (22.3% e BPV-së), duke gjeneruar efekte të drejtpërdrejta në sektorët e tregtisë, hotelerisë, gastronomisë dhe shërbimeve. Investimet e Huaja Direkte (847.4 milion €), mbeten të përqendruara kryesisht në pasuri të paluajtshme (76.5%), duke reflektuar prirjen e diasporës për të ruajtur lidhje afatgjata me vendin, por njëkohësisht edhe sfidat për tërheqjen e kapitalit në sektorë prodhues dhe inovativë.

Përveç kësaj, vetëm gjatë vitit 2024 u regjistruan 39 biznese të diasporës, ndërsa u realizuan projekte kapitale në disa parqe, duke krijuar një bazë të re për zhvillim të qëndrueshëm dhe tërheqje të potencialit investues të diasporës[2].

Kombinimi i një popullsie të re, remitancave të larta, strukturës së veçantë të IHD-ve dhe rolit të diasporës, e bënë migrimin faktor kyç për të kuptuar jo vetëm zhvillimet demografike, por edhe drejtimin e përgjithshëm të ekonomisë së Kosovës. Këta tregues gjithashtu, ndihmojnë të kuptohen prioritetet për zhvillim ekonomik të qëndrueshëm dhe rritje të punësimit cilësor.

Në kontekstin e zhvillimit ekonomik e social të vendit, Qeveria e Republikës së Kosovës ka miratuar Strategjinë Kombëtare për Zhvillim 2030, e cila synon të adresojë rritjen e punësimit cilësor, diversifikimin e bazës prodhuese, nxitjen e inovacionit, reduktimin e informalitetit dhe fuqizimin e pjesëmarrjes së grave dhe të rinjve në tregun e punës, si dhe orientimin e kapitalit, përfshirë atë të diasporës, drejt sektorëve me vlerë të shtuar[3].

[1] Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK). (2024). *Regjistrimi i Popullsisë dhe Banesave 2024*. Prishtinë: ASK.
[2] MINT. (2024). *Raport mbi investimet e diasporës dhe projektet kapitale*. Prishtinë: KIESA
[3] Qeveria e Kosovës. (2024). Strategjia Kombëtare për Zhvillim 2030. Prishtinë: Zyra e Kryeministrit

📊 FACT SHEET – Demografia dhe Konteksti Socio-Ekonomik

👥 Popullsia

- 1,585,590 banorë (2024)
- Struktura gjinore: 50.2% meshkuj | 49.8% femra
- Struktura e moshës: 27% <18 vjeç | 11% >65 vjeç
- Dendësia: 145 banorë/km² (ndër më të lartat në rajon)

🌍 Migrimi dhe diaspora

- Stoku ndërkombëtar i migrantëve: 993,526 persona (62.7% e popullsisë)
- Diaspora në Gjermani: 313,610 persona (84% gjenerata e parë, 16% gjenerata e dytë)

🏠 Migrimi i brendshëm (ARC 2024)

- Raste të regjistruara: **6,059**
- Drejtimet kryesore:
  - Urban → Rural: **1,928**
  - Rural → Urban: **1,804**
  - Ndër-urban: **751**
  - Ndër-rural: **1,576**
- Struktura gjinore: **49.3% meshkuj | 50.7% femra**
- Rajoni me më shumë lëvizje: **Prishtina**

💼 Tregu i punës

- Shkalla e papunësisë: 10.8%
- Papunësia e të rinjve (15–24 vjeç): 19.5%
- Pjesëmarrja në fuqinë punëtore: 43.2%
- NEET (të rinjtë jashtë arsimit, punësimit apo trajnimit): 31.4%

💶 Remitancat

- Totali (2024): 1.35 miliardë € (13.1% e BPV-së)
- Origjina kryesore: Gjermania 37.7% | Zvicra 18.6% | SHBA 7.4%

🏗️ Investimet e Huaja Direkte (IHD)

- Totali (2024): 847.4 milion €
- Sektorët kryesorë:
  - Patundshmëri: 76.5%
  - Aktivitetet financiare: 16.9%
  - Prodhimi: 3.7%
  - Informacion & Telekomunikim: 1.18%

🏢 Bizneset e diasporës

- 39 biznese të regjistruara nga diaspora (rekord historik, +14.7% nga 2023)
- Gjithsej biznese të regjistruara në 2024: 12,057 | Biznese të shuar: 1,634

Projekte kapitale të KIESA:

- Parku Industrial Drenas 2 (7.7 milion €)
- Parku Industrial Podujevë (3.5 milion €)
- Parku Industrial Rahovec (2.5 milion €)

✈️ Turizmi i diasporës

- Të hyrat nga shërbimet e udhëtimit (2024): 2.42 miliardë € (22.3% e BPV-së)
- 95% e të ardhurave lidhen me vizitat e diasporës
- Efekte kryesore: rritje e kërkesës në shërbime, tregti dhe ndërtim gjatë verës dhe festave

2.1. Demografia

Kosova është një vend i vogël me një profil demografik dinamik, por njëkohësisht i ndërlidhur ngushtë me migrimin. Sipas Regjistrimit të Popullsisë 2024, në vend jetojnë 1,585,590 banorë, me një strukturë pothuajse të barabartë gjinore: 50.2% burra dhe 49.8% gra[4]. Struktura e moshës mbetet e re, pasi 27% e popullsisë janë nën moshën 18 vjeç. Megjithatë, 11% janë mbi 65 vjeç[5], duke reflektuar fillimin e një procesi gradual të plakjes. Pjesa më e madhe, rreth dy të tretat e popullsisë, përbëhet nga grup mosha 18–64 vjeç, që paraqet potencial për zhvillim ekonomik, por në praktikë sfidohet nga mungesa e inkuadrimit në tregun e punës.

Me një dendësi prej 145 banorësh për km²[6], Kosova renditet ndër vendet më të populluara të rajonit. Ky tregues nuk është vetëm statistikë: ai ka pasoja të drejtpërdrejta mbi infrastrukturën, arsimin, shëndetësinë dhe mbi dinamikat urbane e rurale. Urbanizimi në Kosovë është në rritje dhe qendrat urbane (sidomos Prishtina, Prizreni e Ferizaj), përjetojnë presion të madh mbi infrastrukturën, shërbimet dhe tregun e patundshmërisë. Paralelisht, shumë zona rurale përballen me tkurrje të vazhdueshme demografike për shkak të emigrimit dhe migrimit të brendshëm.

INFO-BOX: Diaspora kosovare në Gjermani (Destatis 2024)

Totali i shtetasve kosovarë: 313,610

♂ 53.7% (168,300) | ♀ 46.3% (145,300)

Gjenerata e parë – të lindur në Kosovë
264,420 persona (84% e totalit)
<18 vjeç: 33,180 (12.5%)
19–34 vjeç: 84,050 (31.8%)
35–45 vjeç: 66,245 (25.1%)
46–64 vjeç: 66,650 (25.2%)
65+ vjeç: 14,310 (5.4%)

Struktura gjinore:
♂ 142,600 (54%) | ♀ 121,820 (46%)

Gjenerata e dytë – të lindur në Gjermani
49,190 persona (16% e totalit)
<18 vjeç: 31,800 (64.6%)
19–34 vjeç: 16,075 (32.7%)
35–45 vjeç: 1,035 (2.1%)
46–64 vjeç: 280 (0.6%)
65+ vjeç: 0 (0%)

Struktura gjinore:
♂ 25,700 (52.3%) | ♀ 23,490 (47.7%)
Statistisches Bundesamt (Destatis). (2024). *Foreign population by country of citizenship and selected characteristics. Ëiesbaden: Destatis*

INFO-BOX: Migrimi ndërkombëtar (ASK 2024)

Stoku ndërkombëtar i migrantëve: 993,526 persona
Pesha në popullsi: 62.7%
Shkalla neto e migrimit: 17.9 për 1,000 banorë

Migrimi është një element thelbësor për të kuptuar këtë realitet. Në vitin 2024, stoku ndërkombëtar i migrantëve nga Kosova është llogaritur në 993,526 persona, ose 62.7% të popullsisë rezidente[7]. Ky është një nga raportet më të larta në Evropë dhe dëshmon peshën e diasporës në strukturën shoqërore dhe ekonomike të vendit.

2.2 Tregu i punës

Tregu i punës në Kosovë vazhdon të mbetet një nga sfidat më të mëdha për zhvillimin ekonomik dhe social. Në vitin 2024, sipas Anketës së Fuqisë Punëtore (AFP), shkalla e papunësisë ishte 10.8%, ndërsa për të rinjtë (15–24 vjeç) arriti në 19.5%[8]. Krahasuar me dekadën e kaluar, këto shifra paraqesin përmirësim të dukshëm, ndërkohë që mbetet e

[4] Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK). (2024). *Regjistrimi i Popullsisë dhe Banesave 2024*. Prishtinë: ASK
[5] Po aty
[6] Po aty
[7] Po aty
[8] Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK). (2024). *Anketa e fuqise punetore 2024*. Prishtinë: ASK

nevojshme rritja e pjesëmarrjes në tregun e punës nga 43.2% sa është aktualisht, dhe ulja e NEET (31.4%).

INFO-BOX: Tregu i punës (AFP 2024)

- Pjesëmarrja në fuqinë punëtore: 43.2%
- Shkalla e punësimit: 38.6%
- Papunësia: 10.8%
- Papunësia e të rinjve (15–24 vjeç): 19.5%
- NEET (15–24 vjeç): 31.4%

Treguesit e tregut të punës në Kosovë ilustrojnë një realitet kompleks: struktura demografike është e re dhe me potencial të lartë zhvillimor, ndërsa kapaciteti i tregut për të absorbuar fuqinë punëtore mbetet ende i kufizuar. Papunësia lidhet jo vetëm me numrin e vendeve të punës, por edhe me cilësinë e tyre, pasi një pjesë e konsiderueshme janë të përqendruar në sektorë me produktivitet të kufizuar dhe me paga relativisht të ulëta (rreth 400–500 € në muaj). Në këto kushte, një pjesë e të rinjve e shohin migrimin si një zgjedhje[9] legjitime dhe më të përshtatshme për zhvillim profesional, krahas mundësive që krijohen gradualisht në tregun vendor.

Një dimension i rëndësishëm është hendeku gjinor në punësim. Pjesëmarrja e grave mbetet dukshëm më e ulët, krahasuar me burrat (55.9% e burrave krahasuar me 21.2% të grave)[10], çka reflekton barrierat strukturore dhe kulturore, por gjithashtu hap mundësi për politika më të targetuara që nxisin barazinë gjinore. Kjo dinamikë sugjeron hapësirë investime në politika të cilat nxisin përfshirjen e grave, veçanërisht në sektorë ku kërkesa për aftësi është e lartë (p.sh., shëndetësi dhe kujdes social).

Objektivat sektorialë të politikave publike, të përcaktuara në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim 2030, adresojnë jo vetëm krijimin e vendeve të punës por edhe rritjen e cilësisë së tyre përmes formalizmit, rritjes së produktivitetit dhe zhvillimit të aftësive të reja. Një prioritet i veçantë është përfshirja e grupeve nën përfaqësuese si gratë, të rinjtë dhe personat në zonat rurale përmes politikave që lehtësojnë qasjen në tregun e punës, fuqizojnë barazinë gjinore dhe krijojnë mundësi të reja profesionale. Në këtë mënyrë, zhvillimi i tregut të punës lidhet drejtpërdrejtë me objektivat më të gjerë të rritjes së qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse të Kosovës.

2.3 Remitancat

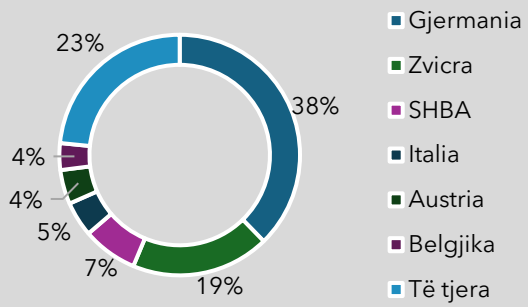
Remitancat mbeten një nga shtyllat më të rëndësishme të ekonomisë së Kosovës. Sipas të dhënave të BQK-së, në vitin 2024 ato arritën në 1.35 miliardë €, duke shënuar një rritje të lehtë krahasuar me vitin 2023 (1.33 bilion €)[11]. Kontributi i tyre në ekonominë kombëtare përfaqëson 13.1% të BPV-së, një nivel i lartë krahasuar me shumicën e vendeve të rajonit dhe dëshmi e rolit të diasporës si faktor mbështetës i stabilitetit ekonomik.

Shumica e remitancave (72.9%) transferohen përmes kanaleve formale financiare, ndërsa pjesa tjetër realizohet përmes formave joformale ose përmes dërgesave në mallra[12]. Ky model

[9] Instituti GAP, *Emigrimi pas liberalizimit të vizave: ndikimi në fuqinë punëtore* (2024).
[10] Po aty
[11] Banka Qendrore e Kosovës (BQK). (2025). *Profili i zgjeruar i migracionit 2024*. Prishtinë: BQK
[12] Banka Qendrore e Kosovës (BQK). (2025). *Profili i zgjeruar i migracionit 2024*. Prishtinë: BQK

reflekton rritjen e besimit në sistemin bankar, por edhe vazhdimësinë e praktikave tradicionale që dëshmojnë lidhjet e forta familjare dhe shoqërore të diasporës me Kosovën.

Fig. 1.1 Remitencat sipas shteteve

Burimet kryesore të remitancave mbeten Gjermania (37.7%) dhe Zvicra (18.6%), të ndjekura nga SHBA (7.4%), Italia (4.7%), Austria (4.6%) dhe Belgjika (3.6%) [13]. Kjo shpërndarje pasqyron përqendrimin gjeografik të diasporës kosovare dhe lidhjen e ngushtë midis mirëqenies së familjeve në Kosovë dhe tregjeve të punës të BE-së dhe më gjerë.

Burimi: BQK

Remitancat ndikojnë edhe në bilancin tregtar: ato rrisin të ardhurat valutore dhe mbështesin stabilitetin makroekonomik, ndërsa fuqizimi i konsumit mund të shoqërohet me rritje të importeve. Ky ndikim i dyfishtë është i rëndësishëm për të kuptuar ekuilibrat e ekonomisë kosovare.

Në këtë drejtim, remitancat paraqesin një potencial të madh për zhvillim afatgjatë. Përveç rolit të tyre si burim i qëndrueshmërisë ekonomike, ato mund të shndërrohen në kapital zhvillimor, nëse kanalizohen drejt investimeve produktive dhe krijimit të vendeve të reja të punës.

2.4 Investimet e Huaja Direkte (IHD)

Investimet e Huaja Direkte (IHD) përbëjnë një burim të rëndësishëm kapitali për ekonominë e Kosovës, por struktura e tyre ngre dilema mbi qëndrueshmërinë afatgjate. Në vitin 2024, numri i përgjithshëm i IHD-ve arriti në 847.4 milion € [14], duke regjistruar një rritje të lehtë krahasuar me vitin paraprak.

INFO-BOX 4: Diaspora dhe ekonomia

Remitancat: 1.35 miliardë € (13.1% e BPV-së)

IHD: 847.4 milion € (76.5% patundshmëri, 16.9% financa, 3.7% prodhim, 1.18% TIK)

Bizneset e regjistruara nga diaspora: 39 (rekord historik në 2024)

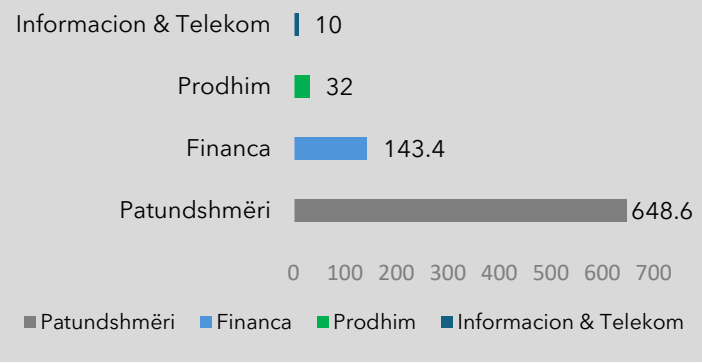
Turizmi i diasporës: 2.42 miliardë € (22.3% e BPV-së; 95% nga vizitat e diasporës)

[13] Banka Qendrore e Kosovës (BQK). (2025). *Profili i zgjeruar i migracionit 2024*. Prishtinë: BQK

[14] Po aty

Struktura sektoriale është jashtëzakonisht e përqendruar në sektorin e patundshmërisë (648.6 milion €), ku kanë shkuar 76.5% e investimeve duke e bërë atë destinacionin dominues të kapitalit të huaj. Pasojnë aktivitetet financiare me 16.9% (143.4 milion €), ndërsa sektori i prodhimit ka tërhequr vetëm 3.7% (32 milion €) dhe informacioni dhe telekomunikimi (TIK) një përqindje simbolike prej 1.18% (10 milion €)[15].

Fig 1.2 Investimet në IHD (2024)

Burimi: BQK

Ky profil i investimeve tregon qartë rolin e diasporës, e cila shpesh orienton kapitalin e saj drejt pasurive të paluajtshme, si formë e sigurimit të lidhjeve afatgjata me vendin e origjinës. Megjithatë, përqendrimi i lartë në pasuri të paluajtshme e kufizon ndikimin në krijimin e vendeve të reja të punës dhe në rritjen e produktivitetit.

Për më tepër, përqendrimi i lartë në sektorin e patundshmërisë, kufizon shkallën e diversifikimit të investimeve, duke e bërë ekonominë më të ndjeshme ndaj luhatjeve të këtij tregu, dhe duke reduktuar hapësirat për orientim më të madh drejt sektorëve prodhues, teknologjikë apo inovativë. Kjo situatë nënvizon rëndësinë e politikave të vazhdueshme dhe të targetuara për tërheqjen e investimeve në fusha me vlerë të shtuar, të cilat mund të kontribuojnë në rritje më të qëndrueshme dhe transformim gradual strukturor të ekonomisë. Duke nxitur gradualisht diversifikimin sektorial (prodhim, TIK, shërbime me vlerë të shtuar), mund të zgjerohet baza e konkurrueshmërisë dhe punësimit.

2.5 Bizneset e diasporës

Përveç remitancave dhe investimeve të drejtpërdrejta në pasuri të paluajtshme, diaspora po bëhet gjithnjë e më e pranishme edhe në sipërmarrjen vendore. Sipas të dhënave të MINT, gjatë vitit 2024 janë regjistruar 39 biznese nga diaspora, krahasuar me 34 në vitin 2023[16], duke shënuar nivelin më të lartë të regjistruar deri më tani. Këto biznese janë të përqendruara kryesisht në sektorin e shërbimeve dhe tregtisë, duke pasur kështu aktualisht ndikim më të kufizuar në transformimin strukturor të ekonomisë. Në të njëjtën periudhë, janë regjistruar gjithsej 12,057 biznese, ndërsa 1,634 janë shuar[17], duke reflektuar një aktivitet ekonomik dinamik, por edhe një nivel të lartë të pasigurisë dhe shkallë të ulët të qëndrueshmërisë të ndërmarrjeve të vogla.

[15] Banka Qendrore e Kosovës (BQK). (2025). *Profili i zgjeruar i migracionit 2024.* Prishtinë: BQK
[16] MINT. (2024). *Raport mbi investimet e diasporës dhe projektet kapitale.* Prishtinë: MINT
[17] Po aty

Për të nxitur një angazhim më të strukturuar të diasporës, institucionet shtetërore kanë nisur projekte kapitale për zhvillimin e infrastrukturës industriale. Në vitin 2024, KIESA ka investuar në tri parqe industriale: Parku Industrial Drenas 2 (7.7 milion €), Parku Industrial Podujevë (3.5 milion €), dhe Parku Industrial Rahovec (2.5 milion €)[18]. Qëllimi i këtyre investimeve është krijimi i kushteve më të favorshme për bizneset, përfshirë ato të diasporës, duke synuar krijimin e vendeve të reja të punës dhe rritjen e prodhimit vendor.

Edhe pse prania e bizneseve të diasporës po rritet, shumica prej tyre mbeten ndërmarrje të vogla dhe të fokusuara kryesisht në konsum të brendshëm, duke pasur kështu ndikim ende modest në transformimin strukturor të ekonomisë. Parqet industriale ofrojnë infrastrukturë bazë dhe krijojnë kushte më të favorshme për investime, por kërkohet më shumë orientim drejt sektorëve me vlerë të shtuar, si prodhimi, teknologjia dhe shërbimet, duke ndikuar kështu në rritjen e eksporteve dhe përmirësimin e bilancit tregtar.

Kjo situatë nënvizon potencialin e madh të diasporës për t'u shndërruar në një akter kyç të zhvillimit ekonomik të vendit. Për ta realizuar këtë potencial, është e rëndësishme të forcohen mekanizmat për mobilizimin e kapitalit, të lehtësohen procedurat e investimit dhe të sigurohet një mjedis i qëndrueshëm dhe konkurrues për sipërmarrje. Këto masa janë në linjë me prioritetet e politikave për nxitjen e investimeve me vlerë të shtuar.

2.6 Turizmi i diasporës

Turizmi i lidhur me diasporën përbën një nga burimet më të qëndrueshme të të ardhurave për ekonominë e Kosovës. Sipas të dhënave të BQK-së, në vitin 2024 të hyrat nga shërbimet e udhëtimit arritën në 2.42 miliardë €, duke përfaqësuar 22.3% të BPV-së[19]. Pjesa dërrmuese e këtyre të ardhurave (95%), lidhet drejtpërdrejt me vizitat e diasporës, kryesisht gjatë muajve të verës dhe festave dimërore, periudha këto kur Kosova përjeton një rritje të menjëhershme të konsumit dhe aktivitetit ekonomik.

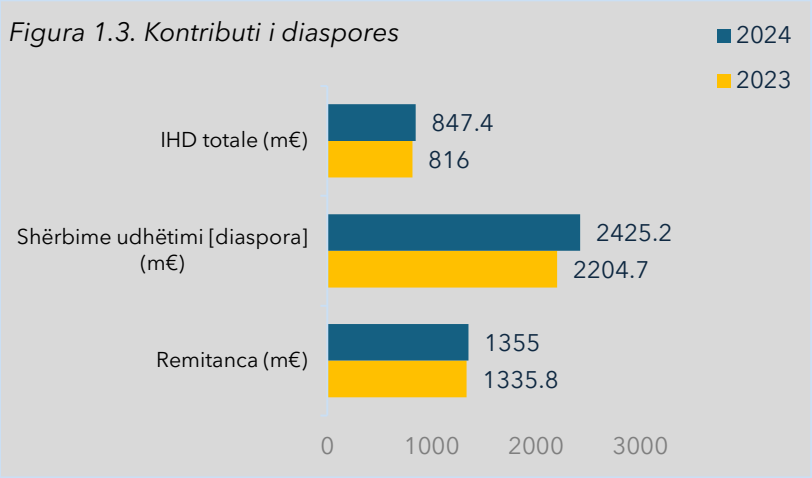
Ky fluks i përkohshëm gjeneron efekte të dukshme në sektorë të ndryshëm:

- Shërbimet (hotelieri, gastronomi, transport) kanë rritje të kërkesës dhe të punësimit sezonal.
- Ndërtimi dhe pasuritë e paluajtshme përfitojnë nga investimet dhe shpenzimet afatshkurtra të familjeve të diasporës.
- Tregtia përfiton nga konsumi i lartë në periudha të caktuara, duke kompensuar pjesërisht mungesën e kërkesës gjatë muajve të tjerë.

[18] MINT. (2024). *Raport mbi investimet e diasporës dhe projektet kapitale*. Prishtinë: MINT
[19] Banka Qendrore e Kosovës (BQK). (2025). *Profili i zgjeruar i migracionit 2024*.

Edhe pse të ardhurat nga turizmi i diasporës përfaqësojnë një kontribut të madh në BPV, struktura e tyre mbetet e përqendruar kryesisht në vizita familjare dhe sociale (rreth 95%), çka tregon se turizmi i huaj i mirëfilltë ende ka hapësirë të konsiderueshme për t'u zhvilluar. Një tjetër veçori është përqendrimi sezonal, kryesisht gjatë muajve të verës dhe festave dimërore, që e bën sektorin të varur nga kthimet e përkohshme të diasporës dhe që vendos presion të shtuar mbi infrastrukturën dhe kapacitetet lokale.

Figura 1.3. Kontributi i diaspores

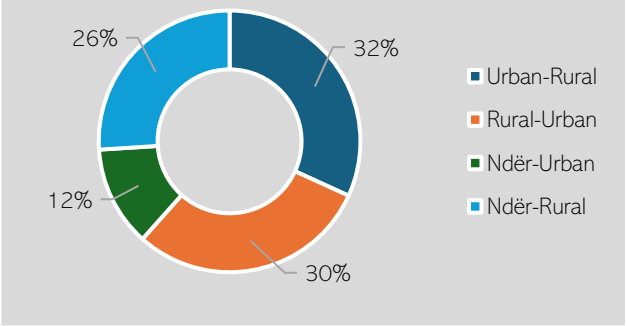

Burimi: BQK

Megjithatë, ky fluks paraqet edhe mundësi të rëndësishme: diaspora mbetet jo vetëm një motor ekonomik, por edhe një faktor që ndikon drejtpërdrejt në modelet e konsumit dhe investimeve në Kosovë. Për të shndërruar këtë potencial në zhvillim afatgjatë, rëndësi të veçantë kanë politikat për diversifikimin e sektorit turistik dhe përfshirjen e diasporës në projekte të qëndrueshme të turizmit kulturor, natyror dhe ekonomik, duke krijuar kështu oferta më të gjëra dhe perspektiva më afatgjata për zhvillimin e vendit.

2.7 Migrimi i brendshëm

Fig. 1.4. Migrimi i Brendshëm sipas tipit të lëvizjes, 2024

Burimi: ASK

Migrimi i brendshëm përfaqëson një aspekt të rëndësishëm të mobilitetit të popullsisë, pasi ndikon drejtpërdrejt në proceset e urbanizimit, zhvillimit rajonal dhe shpërndarjes së resurseve shoqërore e ekonomike. Lëvizjet e popullsisë brenda vendit pasqyrojnë jo vetëm kërkimin për mundësi punësimi dhe arsimimi, por edhe prirjet për të ruajtur lidhjet tradicionale dhe familjare në zonat rurale.

Sipas të dhënave të Agjencisë për Regjistrimin e Civil (ARC), gjatë vitit 2024 janë regjistruar gjithsej 6,059 persona që kanë migruar brenda vendit. Shpërndarja sipas tipit të lëvizjes është si vijon: urban–rural (1,928 persona), rural–urban (1,804 persona), ndër-urban (751 persona) dhe ndër-rural (1,576 persona). Diferencat gjinore janë të balancuara, me 49.3% burra dhe 50.7% gra.

Analiza tregon se Prishtina është rajoni me numrin më të madh të lëvizjeve, duke reflektuar rolin e saj si qendër administrative, ekonomike dhe arsimore e vendit. Një tjetër tipar i rëndësishëm është balanca në mes migrimit urban–rural dhe rural–urban, që tregon për një qarkullim të vazhdueshëm mes qyteteve dhe fshatrave. Migrimi ndër-rural (nga një fshat në tjetrin), përfshin gjithashtu një pjesë të konsiderueshme të lëvizjeve, duke theksuar rëndësinë e rrjeteve tradicionale të banimit dhe familjes.

INFO-BOX: Projektligji për Vendbanim (2024)

Synon modernizimin e regjistrimit dhe menaxhimit të adresave
Përcakton rregulla më të qarta për deklarimin dhe verifikimin e vendbanimit
Qëllimi: të dhëna më të sakta demografike dhe planifikim më i mirë i shërbimeve publike

Migrimi i brendshëm mbetet i ndikuar nga faktorë ekonomikë, socialë dhe kulturorë, ndërsa një sfidë e vazhdueshme është formalizimi i adresave dhe regjistrimit civil. Në vitin 2024 janë ndërmarrë hapa të rëndësishëm për adresimin e kësaj çështjeje: përgatitja e Projektligjit për Vendbanim, që synon modernizimin e kornizës ligjore, si dhe funksionalizimi i regjistrimit digjital të adresave përmes platformës e-Kosova. Këto zhvillime përfaqësojnë një hap drejt evidentimit më të saktë të shpërndarjes së popullsisë dhe krijimit të bazës së besueshme për planifikimin e shërbimeve publike në nivel lokal.

INFO-BOX: Regjistrimi i adresave në eKosova (2024)

Shërbimi i ri: deklarim **online** i adresës zyrtare të vendbanimit
Të dhënat 2024: *(të plotësohen me numrin e adresave të regjistruara gjatë vitit 2024)*

3. Migrimi i rregullt

Migrimi i rregullt përfshin dimensionet formale të lëvizjes së njerëzve: fitimin, rifitimin dhe lirimin nga shtetësia, dhënien e lejeqëndrimeve për të huajt, regjimin e vizave, si dhe emigrimin e qytetarëve të Kosovës në Bashkimin Evropian. Përmes këtyre proceseve shihet se si qytetarët e Kosovës, diaspora dhe të huajt ndër veprojnë me kornizat ligjore dhe administrative të vendit, dhe se si këto korniza përshtaten ose jo me realitetet e mobilitetit.

Të dhënat e vitit 2024 tregojnë një dinamikë të re zhvillimesh. Diaspora kosovare ka rritur lidhjet me vendin përmes rifitimit të shtetësisë dhe rritjes së lejeve afatgjata në BE, duke treguar interes të qëndrueshëm për ruajtjen e lidhjes ligjore dhe kulturore me Kosovën. Fitimi i shtetësisë mbetet proces i kufizuar nga kritere ligjore rigoroze, ndërsa lirimi nga shtetësia ka shënuar rënie pas ndryshimeve ligjore në Gjermani, të cilat prej qershorit 2024 lejojnë mbajtjen e shtetësisë së dyfishtë[20].

Në Kosovë, lejeqëndrimet e përkohshme për të huajt mbeten kryesisht të lidhura me arsye pune dhe bashkim familjar, ndërsa lejet e përhershme janë më të kufizuara dhe të përqendruara në shtetësi të caktuara. Ky zhvillim tregon se integrimi afatgjatë i të huajve është një proces gradual, i cili pasqyron kërkesën në tregun lokal të punës dhe strukturën e komuniteteve ekzistuese. Duke qenë se imigrimi për qëllime punësimi po tregon një treg në rritje, në vitet në vijim pritet të vërehet edhe një shtim i rasteve të bashkimit familjar, siç dëshmohet tashmë nga rritja e numrit të shtetasve turq që jetojnë e punojnë në Kosovë.

Sa i përket regjimit të vizave, viti 2024 shënoi rritje të aplikimeve, por njëkohësisht edhe ulje të normës së aprovimit. Aplikuesit ishin kryesisht nga vende të Azisë dhe Afrikës, me përqendrim të madh në konsullatat e Dakës dhe Shkupit. Kjo situatë lidhet me disa faktorë, përfshirë mungesën e kapaciteteve për procesimin e një numri të lartë kërkesash në disa misione konsullore (si në Dakë). Megjithatë, kjo dinamikë nuk ka reflektuar nevojat reale të sektorit privat për fuqi punëtore, ndërkohë që mbetet i kufizuar edhe dialogu ndërmjet institucioneve dhe komunitetit të biznesit për hartimin e politikave që do të mund të kontribuonin në mbajtjen dhe integrimin afatgjatë të punëtorëve migrantë në Kosovë.

Lëvizja e qytetarëve të Kosovës drejt BE-së në vitin 2024, ka reflektuar dinamika të reja pas hyrjes në fuqi të liberalizimit të vizave. Në këtë kontekst, është vërejtur ulje e numrit të lejeve të para për punësim, ndërkohë që janë rritur lejet afatgjata dhe ndryshimet e statusit. Një dimension tjetër që duhet marrë në konsideratë është se bizneset kosovare, veçanërisht ato që ofrojnë shërbime në sektorë si gastronomia, tregtia dhe ndërtimi, shpesh e shtrijnë aktivitetin e tyre edhe në vendet ku është e përqendruar diaspora, duke krijuar një formë të ndërveprimit ekonomik përtej remitancave klasike.

Në tërësi, migrimi i rregullt në vitin 2024 pasqyron një proces në zhvillim, ku mekanizmat ligjorë dhe administrativë mbeten funksionalë, ndërsa dinamika e mobilitetit kërkon përshtatje të

[20] Bundesministerium des Innern und für Heimat. (2024). *Gesetz zur Modernisierung des Staatsangehörigkeitsrechts (StARModG), BGBl. I Nr. 179/2024, 26. Juni 2024 (in Kraft getreten am 27. Juni 2024).* Berlin.

vazhdueshme. Një qasje e balancuar, që ruan integritetin e procedurave dhe njëkohësisht krijon kanale të sigurta për migrim pune dhe për integrim afatgjatë, shihet si hap i domosdoshëm për të mbështetur nevojat e qytetarëve dhe zhvillimin e vendit.

📄 INFO-SHEET: Migrimi i Rregullt (2024)

Migrimi i rregullt në 2024 është në tranzicion: diaspora forcon lidhjet ligjore me Kosovën dhe konsolidohet në BE, por integrimi i të huajve në Kosovë mbetet i kufizuar, tregu i punës i ngushtë, ndërsa regjimi i vizave përballet me presion dhe rrezik abuzimi.

🔑 Shtetësia

- **Fitimi i shtetësisë**: 609 aprovime dhe 1,404 refuzime.
- **Rifitimi i shtetësisë**: 1,172 raste (+562% krahasuar me 2023). 88% nga Gjermania.
- **Lirimi nga shtetësia**: 1,322 raste (rënie e madhe pas ligjit të ri gjerman për shtetësinë e dyfishtë).

👤 Lejeqëndrimet në Kosovë

- 7,596 leje të përkohshme: 56% punë, 35% familjar, 8% studime.
- 414 leje të përhershme, shumica me shtetësi serbe.
- 193 leje pune afatshkurtra (–46% nga 2023), kryesisht meshkuj në punë manuale.

🌍 Vizat për të huajt

- 3,003 vendime: 2,152 të aprovuara (72%), 851 të refuzuara (28%).
- Dominon punësimi (811), biznesi (525), kultura/sporti (304), turizmi (120).
- Origjina: Bangladeshi (39%), Pakistani, Nigeria, Filipinet, Kina, Egjipti.
- Konsullatat kryesore: Dhaka & Shkup (>60%).

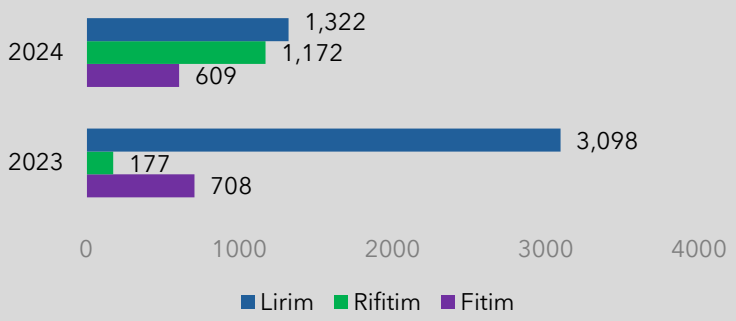
EU Emigrimi në BE *

- Lejeqëndrime të para: 40,838 (–20% nga 2023). Rënie sidomos tek punësimi (–40%).
- Bashkimi familjar: 23,490 raste (–7%).
- Studime: 1,040 (–26%).
- Leje afatgjata: 208,670 (+2.2%), shenjë e konsolidimit të diasporës.
- Ndryshime statusi: 3,307 raste (+17.7%).

** Të dhënat bazohen në statistikat e BE-së (Eurostat). "Lejet e para" përfshijnë vetëm lejet e para të qëndrimit të lëshuara nga shtetet anëtare të BE-së, ndërsa rastet e ndryshimit të statusit të qëndrimit raportohen veçmas dhe nuk konsiderohen si leje të reja.*

3.1 Shtetësia

Fig. 2.1. Shtetësia

Fitimi, rifitimi dhe lirimi nga shtetësia përbëjnë elemente kyçe të migrimit të rregullt, pasi tregojnë lidhjet ligjore dhe simbolike të qytetarëve me Republikën e Kosovës. Të dhënat e vitit 2024 dëshmojnë se këto procese po ndikohen gjithnjë e më shumë nga dinamikat e diasporës dhe nga ndryshimet ligjore në vendet pritëse, veçanërisht në Gjermani.

Burim: DSHAM

Në vitin 2024 janë aprovuar 609 kërkesa për fitim të shtetësisë, ndërkaq 1,404 sosh janë refuzuar për mungesë të kritereve ligjore. Ky raport i ulët miratimesh pasqyron kriteret rigoroze të procesit[21].

Në anën tjetër, rifitimi i shtetësisë ka shënuar rritje të jashtëzakonshme: nga 177 raste në vitin 2023 në 1,172 raste në vitin 2024 (+562%)[22]. Shumica absolute e aplikuesëve (1,029 raste ose rreth 88%)[23] janë shtetas gjermanë, duke treguar se diaspora e integruar në Gjermani po rikthen lidhjen e saj me Kosovën. Një faktor lehtësues në këtë proces ishte edhe lirimi nga tarifat për procedurat e rifitimit, i përcaktuar me Vendimin e Ministrit të Punëve të Brendshme[24].

INFO-BOX
Ndryshimet ligjore për shtetësinë 2024
DE Gjermani (Qershor 2024).
Shtetësi e dyfishtë: e lejuar pa kushte (nga 27 qershor 2024).
Kohë qëndrimi: nga 8 → 5 vjet (3 vjet me integrim të veçantë).
Fëmijët: marrin shtetësi në lindje kur prindi ka ≥5 vjet rezidencë (më parë 8).
Natyralizime rekord: 291,955 (↑ +46% nga 2023).

Lirimi nga shtetësia ka pësuar një rënie të ndjeshme. Në vitin 2024 janë liruar nga shtetësia 1,322 persona, krahasuar me mbi 3,000 persona në vitin 2023[25]. Rënia lidhet kryesisht me ndryshimet në legjislacionin gjerman, i cili nga qershori 2024 lejon shtetësinë e

INFO-BOX Lirimi nga shtetësia

2023: mbi 3,000 raste.
2024: 1,322 raste (↓ -57%).
DE Shkaku: **Ligji i ri gjerman për shtetësinë** që lejon mbajtjen e shtetësisë kosovare.
Tendencë: pritet rënie edhe më e madhe vitet në vijim.

[21] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti vjetor 2024.* Prishtinë: MPB
[22] Po aty
[23] Po aty
[24] Vendimi i Ministrit të Punëve të Brendshme Nr. 0370/2024
[25] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti vjetor 2024.* Prishtinë: MPB

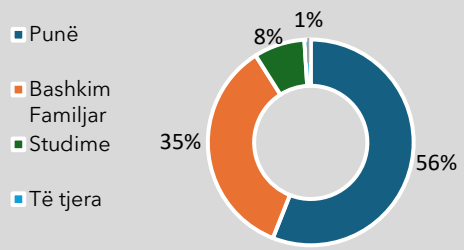
dyfishtë pa detyrimin për të hequr dorë nga shtetësia e origjinës[26]. Ky zhvillim ka ndikuar menjëherë në zvogëlimin e kërkesave për lirimin nga shtetësia kosovare, dhe pritet që kjo rënie të thellohet edhe më shumë në vitet e ardhshme.

Në përmbledhje, trendët e vitit 2024 tregojnë një zhvendosje të qartë: fitimi i shtetësisë mbetet një proces me shkallë të ulët aprovimi për shkak të kritereve ligjore rigoroze, rifitimi është rritur ndjeshëm, duke reflektuar interesin e diasporës për të ruajtur lidhjen me vendin e origjinës. Paralelisht, lirimi nga shtetësia është në rënie të vazhdueshme për shkak të ndryshimeve ligjore në vendet pritëse, veçanërisht në Gjermani, ku pjesa më e madhe e diasporës kosovare është e vendosur.

3.2 Lejeqëndrimet në Kosovë

Imigrimi i rregullt në Kosovë gjatë vitit 2024 është pasqyruar kryesisht përmes dhënies së 7,596 lejeqëndrimeve të përkohshme, prej të cilave 3,612 ishin për herë të parë dhe 3,984 të vazhduara [27]. Shifrat tregojnë një rritje të qëndrueshme të prezencës së të huajve, e cila lidhet më së shumti me punësimin (56%) dhe bashkimin familjar (35%). Këto dy arsye përfshijnë mbi 90% të lejeqëndrimeve, duke lënë studimet në një rol periferik (8%). Kjo strukturë dëshmon se kategoria e punësimit dhe bashkimit familjar, mbeten shtyllat kryesore të lejeqëndrimeve në Kosovë. Në vitin 2024, lejet e përkohshme janë përqendruar kryesisht në Prishtinë (3,144 raste ose 41%), Prizren (1,015 raste), Fushë Kosovë (556 raste), Gjilan (510 raste) dhe Ferizaj (410 raste). Sa i përket profileve, dominon prania e punëtorëve dhe zanateve të ndërtimtarisë (muratorë, saldues, marangozë, suvatues), si dhe sektorët e shërbimeve (kuzhinë, mirëmbajtje, infermierë). Një pjesë e dukshme përbëhet nga sportistë (futbollistë, basketbollistë, hendbollistë), ndërsa profesionet akademike, mjekësore dhe IT mbeten në numër shumë të kufizuar.

Fig. 2.2. Lejeqëndrimet e përkohshme (2024)

Burimi: DSHAM

INFO-BOX: Lejet e punës afatshkurtra
193 gjithsej (↓ -46% krahasuar me 2023).
81% meshkuj | 19% femra.
Vendet kryesore: HR Kroaci, TR Turqi, PL Poloni.
Profili: punë fizike/teknike, jo profesione të kualifikuara.

Në aspekt afatgjatë, lejeqëndrimet e përhershme vazhdojnë të jenë më të kufizuara. Gjatë vitit 2024 janë dhënë gjithsej 414 lejeqëndrime të përhershme, një rritje prej 36% krahasuar me vitin 2023 (305 raste). Nga këto, 203 ishin meshkuj (49%) dhe 211 femra (51%). Sipas moshës, 59% i përkasin grup-moshës 35–64 vjeç (244 raste), 27.2% grup-moshës 18–34 vjeç (113 raste), 8.2%

[26] Bundesministerium des Innern und für Heimat. (2024). *Gesetz zur Modernisierung des Staatsangehörigkeitsrechts (StARModG), BGBl. I Nr. 179/2024, 26. Juni 2024 (in Kraft getreten am 27. Juni 2024).* Berlin.
[27] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti vjetor 2024.* Prishtinë: MPB

grup-moshës 65+ (34 raste), ndërsa pjesa tjetër fëmijëve dhe të rinjve nën 18 vjeç (23 raste gjithsej).

Sipas shtetësisë, numri më i lartë i lejeqëndrimeve të përhershme i përkiste shtetasve nga Serbia (218 raste ose 52.7%), të pasuar nga Gjermania (53 raste ose 12.8%), Shqipëria (27 raste ose 6.5%), Turqia (26 raste ose 6.3%), Austria (24 raste ose 5.8%) dhe Maqedonia e Veriut (19 raste ose 4.5%). Pjesa e mbetur prej 47 rastesh (11.3%) ndahet mes shtetësive të tjera si SHBA, Egjipti, Siria, Zvicra, Mali i Zi etj.

Në aspektin e bazës ligjore, lejet e përhershme janë dhënë kryesisht për rrethana të jashtëzakonshme (164 raste ose 39.6%) dhe për punë (98 raste ose 23.7%). Pasojnë rastet e liruara nga shtetësia kosovare (74 raste ose 17.9%), bashkimi familjar (65 raste ose 15.7%) dhe arsye të tjera (13 raste ose 3.1%).

Këto të dhëna tregojnë se lejet e përhershme lidhen kryesisht me komunitete specifike dhe me afërsinë rajonale: në shumë raste bëhet fjalë për formalizmin e një qëndrimi afatgjatë ekzistues, jo domosdoshmërish për flukse të reja migratore.

Sa i përket tregut të punës, lejet e punës afatshkurtra kanë rënë ndjeshëm. Në vitin 2024 u dhanë vetëm 193 leje, një ulje prej 46% krahasuar me 2023[28]. Përbërja e tyre është e qartë: 81% burra, kryesisht të angazhuar në punë fizike dhe teknike. Shtetet kryesore të origjinës: Kroacia, Turqia dhe Polonia[29], duke pasqyruar mobilitet rajonal dhe brenda hapësirës evropiane.

Përveç kategorive të lejeqëndrimeve për punë, bashkim familjar dhe studime, në Kosovë ekziston edhe procedura për njohjen e statusit të personave pa shtetësi, e rregulluar me udhëzim administrativ dhe të bazuar në nenin 15 të Ligjit për Shtetësinë e Kosovës. Ky status u mundëson individëve të pa shtetësi të pajisen me dokument identifikimi dhe leje qëndrimi të vlefshme, për një vit me të drejtë vazhdimi. Gjatë vitit 2024, nuk pati aplikime të reja për këtë status, por tetë raste ekzistuese u vazhduan, kryesisht nga komunitetet shqiptar, rom dhe ashkali.

Në përgjithësi, të dhënat e vitit 2024 tregojnë një profil të qartë të imigrimit të rregullt në Kosovë: lejeqëndrimet e përkohshme dominojnë për arsye pune dhe bashkimi familjar, ndërsa lejet e përhershme dhe ato afatshkurtra mbeten më të kufizuara. Ky zhvillim pasqyron një proces të qëndrueshëm të menaxhimit të migrimit të rregullt, në përputhje me nevojat dhe specifikat e tregut të punës dhe komuniteteve.

3.3 Regjimi i vizave për shtetas të huaj

Regjimi i vizave për të huajt në Kosovë gjatë vitit 2024 shënoi një volum të lartë aplikimesh dhe një shkallë të dukshme selektiviteti. Sipas MPJD, janë trajtuar gjithsej 3,003 kërkesa, prej të cilave 2,152 (71.6%) janë aprovuar, 851 (28.3%) janë refuzuar, ndërsa vetëm 3 janë tërhequr nga aplikimi[30]. Krahasuar me vitin 2023 (2,595 aplikime gjithsej), kjo është një rritje e ndjeshme në

[28] Agjencia e Punësimit e Republikës së Kosovës (2025)
[29] Agjencia e Punësimit e Republikës së Kosovës (2025)
[30] Ministria e Punëve të Jashtme dhe Diasporës (2025)

numra (+15.7%), ndërsa norma e aprovimit ka rënë nga 82.4% në 71.6%, duke treguar një qasje më të kujdesshme nga autoritetet kompetente.

Brenda vizave të aprovuara, dominon tipi C (59%) dhe D (39%)[31]. Kategoritë kryesore janë të lidhura me punësimin (811 viza të aprovuara), të ndjekura nga biznesi (525), kultura/sporti (304) dhe turizmi (120)[32]. Në kategorinë e punësimit është regjistruar edhe numri më i madh i refuzimeve (664 raste), çka lidhet me nivelin më të lartë të kërkesës dhe nevojën për verifikim më të detajuar të dokumentacionit.

INFO-BOX: Vizat për të huajt

3,003 vendime gjithsej.

Punësim (664) | Biznes (525) | Kulturë/Sport (304) | Turizëm (120) | të tjera: familjar, edukim, tranzit.

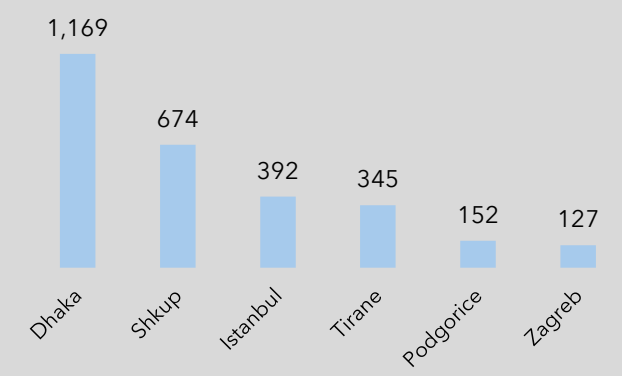
Origjina BD Bangladeshi (1176), PK Pakistani (126), NG Nigeria (103), PH Filipinet (100), CN Kina (97), IN India (87), EG Egjipti (81).

Konsullatat kryesore: Dhaka, Shkup, Tiranë, Stamboll.

Mesazh: Kosova po tërheq aplikues nga Azia dhe Afrika, me dominim të vizave për punësim.

Profili demografik i vizave të aprovuara tregon një tendencë të qartë: 72% burra dhe vetëm 28% gra, me përqendrim tek grup-moshat aktive në tregun e punës (20–49 vjeç = mbi 80% e rasteve)[33]. Kjo strukturë reflekton natyrën ekonomike të shumicës së aplikimeve, të lidhura me punësim, më pak me arsye akademike ose kulturore.

Fig. 2.3.Vizat sipas Konsullatave

Burimi: MPDJ

Nga pikëpamja gjeografike, aplikimet janë të përqendruara tek disa shtete specifike. Bangladeshi kryeson me 1,176 aplikime (39%), pasuar nga Pakistani (126), Nigeria (103), Filipinet (100), Kina (97) dhe Egjipti (81). Një pjesë tjetër e konsiderueshme vjen nga India (87) dhe disa shtete të tjera të Azisë e Afrikës. veçohet Bosnjë-Hercegovina me 512 [34], ndërkohë që nga 1 janari 2025 shtetasit e Bosnjës udhëtojnë pa viza në Kosovë, duke treguar lidhje të forta ekonomike e rajonale. Në përgjithësi, aplikimet përfshijnë mbi 60 shtete, por struktura mbetet e dominuar nga disa vende të Azisë Jugore dhe Afrikës.

Edhe konsullatat ku janë përqendruar aplikimet flasin shumë: Dhaka dhe Shkupi përfaqësojnë mbi 60% të totalit të vizave, të ndjekura nga Tirana, Stambolli, Zagrebi e Podgorica[35]. Kjo

[31] Viza C – vizë afatshkurtër (deri në 90 ditë) që përdoret për udhëtime turistike, biznesi ose vizita familjare.
Viza D – vizë afatgjatë (më shumë se 90 ditë) që lidhet me arsye pune, studimi ose bashkim familjar dhe shërben si hap për lejeqëndrim.
[32] Ministria e Punëve të Jashtme dhe Diasporës (2025).
[33] Po aty.
[34] Ministria e Punëve të Jashtme dhe Diasporës (2025).
[35] Po aty.

shpërndarje tregon përqendrim të aplikimeve në disa pika gjeografike, duke ndikuar drejtpërdrejt në profilin e përgjithshëm të aplikuesëve.

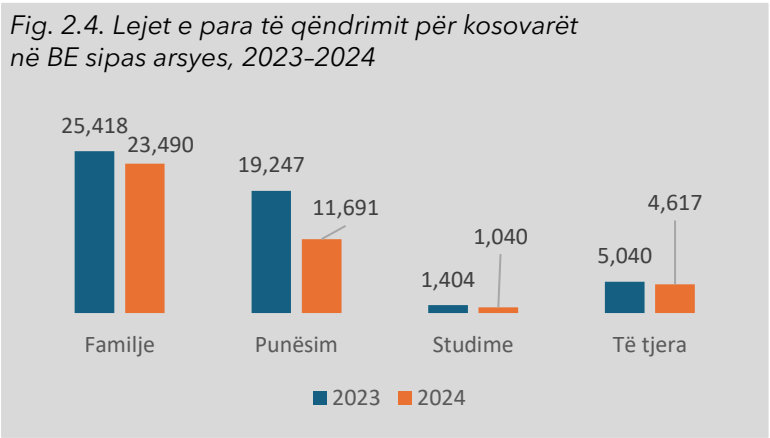
Në përgjithësi, të dhënat e vitit 2024 tregojnë se, vizat për punësim dhe biznes dominojnë, duke reflektuar interes të lartë për tregun e punës në Kosovë. Norma më e ulët e aprovimit në krahasim me vitin paraprak, tregon kujdes të shtuar institucional për menaxhimin e aplikimeve dhe parandalimin e abuzimeve të mundshme.

3.4 Emigrimi në BE

Emigrimi i qytetarëve të Kosovës drejt Bashkimit Evropian pasqyrohet më së miri përmes të dhënave të Eurostat-it mbi lejet e qëndrimit. Këta tregues japin një pasqyrë të qartë mbi format e migrimit: lejeqëndrimet për herë të parë për punë, bashkim familjar dhe studime, lejet afatgjata, si dhe ndryshimet e statusit që tregojnë integrimin gradual në vendet pritëse. Vitet 2023 dhe 2024 shënojnë një periudhë të veçantë, pasi liberalizimi i vizave (nga 1 janari 2024), ndikoi drejtpërdrejt në lëvizjen e qytetarëve dhe strukturën e migrimit të rregullt. Pas liberalizimit është vërejtur rënie e lejeve të para, sidomos për punë, ndërsa diaspora ekzistuese ka vazhduar të konsolidohet përmes lejeve afatgjata dhe ndryshimeve të statusit.

Lejeqëndrimet për herë të parë

Fig. 2.4. Lejet e para të qëndrimit për kosovarët në BE sipas arsyes, 2023–2024

Burimi: EUROSTAT

Në vitin 2024 kosovarët morën gjithsej 40,838 lejeqëndrime për herë të parë, krahasuar me 51,109 në vitin 2023[36]. Kjo është një rënie me rreth 20 %. Tek burrat ulja ishte më e theksuar (27 %), ndërsa tek gratë më e butë (9 %).

Në shpërndarjen gjeografike, Gjermania vazhdon të dominojë me mbi gjysmën e lejeve (22,304), e ndjekur nga Sllovenia, Kroacia, Italia dhe Zvicra[37]. Austria dhe Hungaria shënuan rritje të numrit

[36] Eurostat. (2024). *First permits by reason, length of validity and citizenship [migr_resfirst]. Ekstraktuar më 29.09.2025.*
[37] Eurostat. (2024). *First permits by reason, length of validity and citizenship [migr_resfirst]. Ekstraktuar më 29.09.2025.*

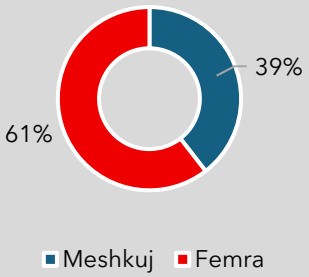
të lejeqëndrimeve për herë të parë, duke treguar rishpërndarje të kanaleve të punësimit pas liberalizimit.

Lejeqëndrimet për herë të parë sipas kohëzgjatjes tregojnë një prirje të ngjashme. Lejet afatgjata (12 muaj ose më shumë) mbeten dominuese me 26,998 raste ose 66% të totalit, por ranë me 18% krahasuar me 2023. Lejet afatmesme (6–11 muaj) ishin 11,406 ose 27.9% të totalit, me një rënie prej 25%, ndërsa lejet afatshkurtra (3–5 muaj) përbënin vetëm 2,434 ose 6%, me një rënie prej 16.6%.

INFO-BOX: Top 8 vendet pritëse për kosovarët (Leje të para, 2024)
Gjermania: 22,304 (55% e totalit)
Sllovenia: 4,062 (10%)
Kroacia: 2,832 (7%)
Italia: 2,692 (7%)
Zvicra: 1,902 (5%)
Franca: 1,497 (4%)
Austria: 1,339 (3%)
Hungaria: 1,062 (3%)

Bashkimi familjar

Fig. 2.5. Struktura gjinore e lejeve të para për bashkim familjar, 2024

Burimi: EUROSTAT

Migrimi për arsye familjare është më rezistent ndaj ndryshimeve. Në vitin 2024 u dhanë 23,490 [38] lejeqëndrime për bashkim familjar, vetëm 7 % më pak se në 2023. Gratë përbëjnë rreth 60 % të këtij grupi, duke treguar rolin dominues të bashkimit të grave me burrat emigrantë. Gjermania mban primatin, por edhe Sllovenia dhe Austria shënuan rritje, duke treguar se këto vende po kthehen në hapësira të banimit afatgjatë. Rënia e thellë në Finlandë (44% më pak).

Një ndarje e brendshme e lejeve tregon dy dimensione të ndryshme të bashkimit familjar. Lejeqëndrimet për herë të parë të lidhura me bashkim familjar me shtetas të BE-së përbënin 6,306 raste, (13.75% të totalit). Brenda kësaj kategorie, 3,153 leje (6.87%) ishin për anëtarë familjeje, 1,888 (4.11%) për bashkëshortë/partnerë, 162 (0.35%) për fëmijë dhe 1,103 (2.4%) për anëtarë të tjerë të familjes. Në anën tjetër, lejeqëndrimet për herë të parë për bashkim familjar me shtetas jo të BE-së përbënin 39,574 raste ose 86.25%. Këto përfshinin 19,787 (43.13%) anëtarë familjeje, 8,021 (17.49%) bashkëshortë/partnerë, 10,823 (23.59%) fëmijë dhe 943 (2.06%) anëtarë të tjerë[39]. Kjo shpërndarje tregon qartë se bashkimi familjar me shtetas jo të BE-së është forma më e zakonshme e migrimit familjar për kosovarët, duke reflektuar prezencën e gjerë të diasporës kosovare me status jo të BE-së në vendet pritëse.

Studimet

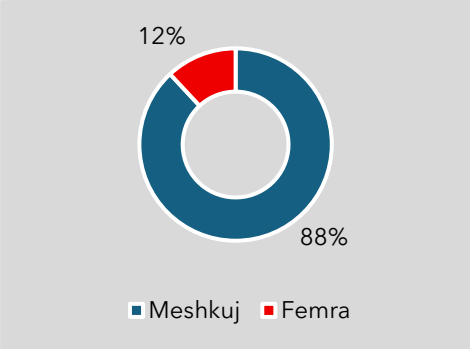
Migrimi për arsye studimi ka mbetur në nivele relativisht të ulëta. Në vitin 2024 u dhanë vetëm 1,040[40] leje, një rënie prej 26 % krahasuar me 2023. Gjermania vazhdon të jetë destinacioni kryesor, megjithëse numri i lejeve ka rënë ndjeshëm në këtë vend. Hungaria paraqet përjashtim,

[38] Eurostat. (2024). *First permits by reason, length of validity and citizenship [migr_resfirst]. Ekstraktuar më 29.09.2025.*
[39] Eurostat. (2024). *First permits by reason, length of validity and citizenship [migr_resfirst]. Ekstraktuar më 29.09.2025.*
[40] Eurostat. (2024). *First permits by reason, length of validity and citizenship [migr_resfirst]. Ekstraktuar më 29.09.2025.*

pasi numri i lejeve për studime u rrit në vitin 2024. Kjo rritje mund të lidhet edhe me programet shtetërore të bursave për studentë të huaj, si "Stipendium Hungaricum"[41], i cili mbulon tarifat e shkollimit dhe ofron mbështetje financiare për akomodim e shpenzime bazë.

Punësimi

Fig. 2.6. Struktura gjinore e lejeve të para për punësim, 2024

Burimi: EUROSTAT

Migrimi për punë pësoi rënien më të madhe. Nga 19,247 lejeqëndrime për herë të parë për punë në vitin 2023, numri ra në 11,691 në vitin 2024[42]. Kjo është një ulje prej gati 40 %. Struktura gjinore mbetet e njëjtë: burrat dominojnë me 88 % të lejeve. Rënia mund të lidhet me mundësinë e udhëtimit pa viza, pasi qytetarët shpesh zgjedhin të hyjnë si vizitorë dhe më pas të kërkojnë punësim, në vend se të aplikojnë paraprakisht për lejeqëndrim.

Në vitin 2024, lejet për punësim përbënin 28.6% të totalit të lejeqëndrimeve për herë të parë. Shumica absolute (95.5%) lidhej me kategori punësh të konsideruara si bazike, ndërsa vetëm 381 leje iu dhanë punëtorëve me aftësi të larta. Brenda kësaj kategorie, 143 raste ishin për mbajtësit e Kartës Blu të BE-së dhe 7 për hulumtues. Ky profil nuk nënkupton mungesë të aftësive tek punëtorët kosovarë, por më shumë reflekton kërkesën për fuqi punëtore në sektorë specifikë të tregut të punës në vendet pritëse. Një analizë më e detajuar e profileve profesionale dhe sektorëve, ku janë të punësuar këta punëtorë do të ndihmonte në kuptimin më të saktë të këtij fenomeni.

Arsye të tjera

Në kategorinë e "arsyeve të tjera" u dhanë 4,617 leje në vitin 2024[43], që është 8 % më pak se në 2023. Lejet për arsye të tjera kryesisht përfshijnë një sërë motivesh si kërkesat për arsye trajtimi mjekësor, humanitare, kulturore apo personale.

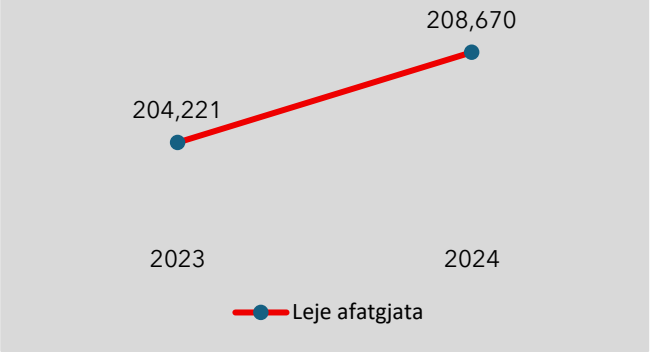
Gjermania dhe Franca përbëjnë pothuajse dy të tretat e numrit të përgjithshëm. Austria shënoi rritje të madhe, gjë që mund të lidhet me fleksibilitet të politikave për leje humanitare apo mbrojtje të përkohshme.

[41] https://stipendiumhungaricum.hu/about/?utm_source
[42] Eurostat. (2024). *First permits by reason, length of validity and citizenship [migr_resfirst]. Ekstraktuar më 29.09.2025.*
[43] Eurostat. (2024). *First permits by reason, length of validity and citizenship [migr_resfirst]. Ekstraktuar më 29.09.2025.*

Lejet afatgjata dhe ndryshimi i statusit

Ndryshe nga lejet e para që pësuan rënie pas liberalizimit, numri i kosovarëve me leje afatgjata në BE vazhdoi të rritet. Në vitin 2023 ishin të regjistruar gjithsej 204,221 persona, ndërsa në vitin 2024 u arritën 208,670 persona, duke shënuar një rritje prej rreth 2.2%[44]. Ky zhvillim reflekton konsolidimin gradual të qëndrimit, veçanërisht të familjeve që kanë kaluar nga statuset e përkohshme në më të qëndrueshme.

Fig. 2.7. Lejet afatgjata të kosovarëve në BE, 2023-2024

Burimi: EUROSTAT

Nga ana tjetër, ndryshimet e statusit (kalimi nga leje të përkohshme në leje afatgjata ose më të qëndrueshme), u shtuan dukshëm: nga 2,809 raste në vitin 2023 në 3,307 raste në vitin 2024, që paraqet një rritje prej 17.7%[45]. Ky zhvillim tregon se, pavarësisht uljes së hyrjeve të reja, komunitetet kosovare që tashmë janë vendosur në BE, po stabilizohen dhe integrohen gjithnjë e më shumë në shoqëritë pritëse.

[44] Eurostat. (2024). *Long-term residents by citizenship [migr_reslong] Ekstraktuar më 29.09.2025.*

[45] Eurostat. (2024). *Change of immigration status permits by age, sex and citizenship [migr_acst] Ekstraktuar më 29.09.2025*

4. Migrimi i parregullt

Ndërkohë që trendët e migrimit të rregullt kanë shënuar rritje, fenomeni i migrimit të parregullt ka pasur gjithashtu një lëvizje në rritje, e cila megjithatë mbetet e menaxhuar.

Migrimi i parregullt përbën një nga fushat më të ndërlikuara të menaxhimit të migracionit, me ndikime në siguri të përgjithshme, marrëdhënie ndërkombëtare dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut. Për Kosovën, ky fenomen paraqitet në disa dimensione: si vend origjine i qytetarëve që përballen me refuzime ose qëndrim të parregullt në hapësirën BE/Schengen, si territor tranzit për shtetas të vendeve të treta që ndjekin rrugët e flukseve të përziera migratore Ballkanin Perëndimor, dhe në një masë më të kufizuar, si vend destinacioni për migrantë me qëndrim të parregullt.

Viti 2024 reflektoi intensifikim të këtyre dinamikave, në kontekstin e zhvillimeve të reja në regjimin e vizave dhe ndryshimeve në rrugët migratore. Rritja e refuzimeve të hyrjes dhe e rasteve të qëndrimit të parregullt pasqyron kryesisht rritjen e mobilitetit të qytetarëve kosovarë dhe nuk lidhet me mangësi të menaxhimit institucional. Përkundrazi, kjo rritje shihet si një dinamikë e pritshme dhe e përkohshme pas hapjes së kufijve. Një pjesë e madhe e refuzimeve ka ndodhur për shkak të sinjalizimeve në Sistemin Informativ Shengen (SIS), tek i cili Kosova nuk ka ende qasje të drejtpërdrejtë. Ky element thekson se bashkëpunimi i avancuar me autoritetet e BE/Schengen në këtë fushë, do të mund të ndikonte në uljen e numrit të refuzimeve dhe në menaxhim më efikas të rasteve.

Përveç dimensionit statistikor, migrimi i parregullt implikon çështje humanitare dhe ligjore. Rastet e identifikuara të trafikimit të qenieve njerëzore, prania e të miturve të pashoqëruar dhe menaxhimi i kapaciteteve të qendrave të pritjes e ndalimit për të huaj dëshmojnë se, fenomeni kërkon qasje të integruar ndërinstitucionale dhe bashkëpunim ndërkombëtar.

Në këtë kapitull paraqiten të dhëna dhe analiza mbi imigrimin e parregullt në Kosovë dhe emigrimin e parregullt të shtetasve të Kosovës, të mbështetura në statistikat e Eurostat, Policisë së Kosovës dhe institucioneve tjera përkatëse. Analiza e vitit 2024 tregon se ky proces është i ndikuar nga një gamë faktorësh: nga zhvillimet gjeopolitike deri tek transformimet ligjore dhe institucionale në BE dhe Kosovë. Megjithëse ka shënuar rritje të numrave, nuk ka indikacione se kjo rritje përbën dështim të mekanizmave të menaxhimit, përkundrazi, ajo dëshmon nevojën për vazhdim të koordinimit ndërkombëtar dhe politikave të balancuara mes sigurisë dhe mbrojtjes së të drejtave të migrantëve.

📊 FACT SHEET – Migrimi i Parregullt në Kosovë (2024)

Migrimi i parregullt gjatë vitit 2024 shënoi zhvillime të theksuara si në **imigrim** ashtu edhe në **emigrim**, duke ndikuar drejtpërdrejt në politikat e sigurisë, menaxhimin e kufijve dhe dimensionin humanitar të migracionit.

1. Imigrimi i Parregullt në Kosovë

🚫 **Refuzimet e hyrjes në Kosovë:** 3,166 raste (−8% nga 2023), kryesisht shtetas të rajonit dhe Azisë. Shkaqet: mungesë dokumentesh, ndalesa hyrjeje, mungesë vize ose mjete financiare.

🌍 **Hyrjet e paautorizuara:** 1,027 raste (+62% nga 2023). Prej tyre 74% nga kufiri me Maqedoninë e Veriut. Migrantët kryesisht nga Maroku (35%), Siria (22%) dhe Egjipti (13%).

👨‍👩‍👧 **Profili demografik:** 96% meshkuj, 95% të rritur, 5% nën 18 vjeç; u identifikuan edhe 15 të mitur të pashoqëruar.

🏠 **Qendra e Pritjes së Përkohshme për Migrantë:** 802 persona të akomoduar (+74% nga 2023), me ngarkesë të shtuar në kapacitetet institucionale.

🚔 **Kontrabandimi me migrantë:** 13 persona të dyshuar, 11 raste të hetuara (−35% nga 2023). Shumica shtetas të Kosovës.

⚠️ **Trafikimi me qenie njerëzore:** 10 viktima të identifikuara (nga Kolumbia, Shqipëria, Venezuela, Tajlanda). Të gjitha u kthyen në vendet e origjinës dhe morën shërbime mbrojtëse.

🏢 **Qendra e Mbajtjes për të Huaj:** 30 migrantë të ndaluar (+200% nga 2023), kryesisht shtetas të Bangladeshit.

2. Emigrimi i Parregullt i Shtetasve të Kosovës

✈️ **Refuzimet e hyrjes në BE/Schengen:** 5,155 raste (+176% nga 2023), lidhen me periudhën pas liberalizimit të vizave.

Kryesisht në Kroaci, Gjermani, Hungari, Itali, Zvicër.

Arsyet: sinjalizime në SIS (45%), qëllim i paqartë (30%), mungesë mjetesh financiare (10%), tejkalim qëndrimi të mëparshëm (7%).

⏱️ **Qëndrimet e parregullta në BE:** 6,355 raste (+20% nga 2023). Gratë me rritje të theksuar.

↩️ **Kthimet nga BE në Kosovë:**

Gjithsej **743 raste** në 2024.

677 (91%) të detyruara, 35 (4.7%) vullnetare, 31 (4.2%) të asistuara nga IOM.

Gjermania (70%), Franca (9%), Zvicra (6%), Austria/Belgjika (3% secila).

Shumica e kthimeve të detyruara: në Gjermani 98%, në Francë 83%.

3. Mesazhet Kyçe

Pas liberalizimit të vizave është shënuar rritje e refuzimeve të hyrjes dhe e rasteve të qëndrimit të parregullt të kosovarëve në BE, por këto zhvillime pasqyrojnë kryesisht ndryshimin procedural të kontrollit (nga konsullatat drejt kufijve), dhe jo shtim real të parregullsisë. Përgjigja institucionale është përqendruar në fushata informuese publike mbi rregullat e udhëtimit dhe qëndrimit.

Dimensioni humanitar mbetet i pranishëm: prania e të miturve të pashoqëruar, viktimave të trafikimit dhe migrantëve pa dokumente, ka nxitur autoritetet të forcojnë qasjen e integruar ndërinstitucionale dhe bashkëpunimin me partnerët ndërkombëtarë.

Ripranimet në Kosovë dominohen nga ripranim me Forcë (91%), por është rritur edhe ripranimi vullnetarë dhe të asistuara nga IOM. Kjo pasqyrë thekson nevojën për konsolidimin e mekanizmave vullnetarë dhe të programeve të qëndrueshme të riintegrimit.

📦 **Info Box: Përkufizime Kyçe**
Burimi: Fjalori mbi Migracionin, IOM (Organizata Ndërkombëtare për Migracionin)

🌍 **Migrim**
Lëvizja e personave që kalojnë kufijtë shtetërorë për të qëndruar në një vend tjetër për një periudhë kohe.

➡️ **Imigrim**
Hyrja në një vend tjetër për të qëndruar aty – zakonisht pjesë e migrimit ndërkombëtar. (Nuk ka një përkufizim të veçantë nga IOM, por rrjedh natyrshëm nga kuptimi i migrimit.)

↘️ **Emigrim**
Dalja nga vendi i origjinës për të qëndruar në një vend tjetër – përkufizim i kundërt me imigrimin.

⚠️ **Migrim i parregullt**
Lëvizje që zhvillohet jashtë rregullave dhe normave të përcaktuara nga vendet e origjinës, tranzitit ose destinacionit.

⛔ **Refuzim hyrjeje**
Aplikuesi për hyrje ose azil refuzohet të hyjë apo të qëndrojë në një shtet nga autoritetet e migracionit.

📜 **Urdhër largimi**
Vendim për largim i dhënë personave që shkelin kushtet e qëndrimit, si pasojë e shkeljes së ligjit të migracionit.

🕒 **Qëndrim i paautorizuar (Overstay)**
Qëndrimi i personave në një vend përtej afatit të autorizuar ligjërisht – përfshihet si formë e migrimit të parregullt.

4.1. Imigrimi i parregullt

Imigrimi i parregullt në Kosovë gjatë vitit 2024 u karakterizua nga një kombinim i uljes së refuzimeve në hyrje dhe rritjes së ndjeshme të hyrjeve të paautorizuara. Nga njëra anë, lehtësimet kufitare dhe heqja e disa kërkesave për qytetarët e rajonit, sollën rënie të rasteve të refuzimit. Nga ana tjetër, ndryshimet në rrugët migratore të Ballkanit Perëndimor dhe pasojat e krizave gjeopolitike, bënë që Kosova të vazhdojë të përdorej si vend tranzit për migrantë nga Afrika e Veriut dhe Lindja e Mesme. Angazhimi i institucioneve vendore në luftimin e migrimit të parregullt ka ndikuar në rritje të numrit të personave të akomoduar në Qendrën e Pritjes së Përkohshme për Migrantë, si dhe në Qendrën e Mbajtjes për të Huaj, ku u regjistrua rritje e dukshme e ndalimeve.

Një tjetër dimension është menaxhimi i emergjencave. Me mbështetjen e EUAA dhe UNHCR, është rishikuar dhe testuar Plani Kontigjent për Migrim, me qëllim sigurimin e kapaciteteve për akomodim, shërbime bazike dhe menaxhimin e flukseve të papritura[46].

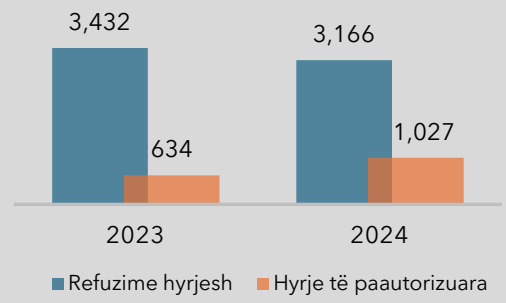
Përveç dimensionit kufitar, autoritetet janë përballur edhe me sfida të natyrës humanitare. Janë identifikuar raste të trafikimit të qenieve njerëzore, të mitur të pashoqëruar dhe raste të kontrabandimit, për të cilat është ofruar trajtim institucional dhe është forcuar bashkëpunimi ndërinstitucional për një përgjigje të koordinuar.

[46] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti Vjetor 2024*. Prishtinë

4.1.1. Refuzimet e hyrjes dhe hyrjet e paautorizuara në kufijtë e Kosovës

Në vitin 2024, Kosova regjistroi një rënie të lehtë të refuzimeve të hyrjes për shtetas të huaj, por njëkohësisht një rritje të dukshme të hyrjeve të paautorizuara. Këto zhvillime nxjerrin në pah pozitën e Kosovës si një territor tranzit në korridoret e migrimit në Ballkanin Perëndimor, të ndikuara nga faktorët gjeopolitikë në Lindjen e Mesme dhe Afrikën e Veriut.

Fig. 3.1.Refuzimet e hyrjes dhe hyrjet e paautorizuara në Kosovë (2023–2024)

Burimi: Departamenti i Kufirit – Policia e Kosovës

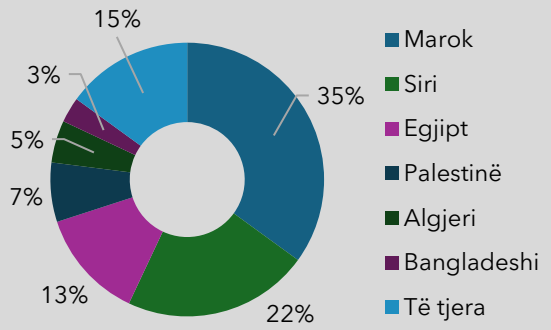
Nga gjithsej 15.7 milion hyrje të regjistruara në territorin e Kosovës gjatë vitit 2024, autoritetet refuzuan hyrjen për 3,166 shtetas të huaj. Kjo shifër paraqet një ulje prej 8% krahasuar me vitin 2023[47].

Refuzimet kishin një shpërndarje të qartë sipas origjinës: shumica e tyre ishin qytetarë nga vendet e Ballkanit Perëndimor (70%). Përqindja e shtetasve nga vendet aziatike ishte 27%, ndërsa nga vende të tjera 3%[48]. Shkaqet kryesore të refuzimit lidhen me mungesën e dokumenteve të vlefshme, ndalesat për hyrje, si dhe mungesën e vizës ose të mjeteve financiare të nevojshme[49].

INFO-BOX :Rrugët e hyrjeve të paautorizuara (2024)

Tokësore:
MK Maqedonia e Veriut – 74%
AL Shqipëria – 7%
RS Serbia – 5%
ME Mali i Zi – 4%

Fig.3.2. Hyrjet e paautorizuara sipas shtetësisë (2024)

Burimi: Departamenti i Kufirit – Policia e Kosovës

Në të njëjtën periudhë u evidentuan gjithsej 1,027 hyrje të paautorizuara, që nënkupton rritje krahasuar me vitin 2023. Migrantët e parregullt ishin pothuajse ekskluzivisht burra (96%) dhe në shumicën dërrmuese madhorë (95%)[50].

Rrugët kryesore të kalimeve të paautorizuara ishin nga Maqedonia e Veriut (74%), e ndjekur nga Shqipëria (7%), Serbia (5%) dhe Mali i Zi (4%).

Një pjesë e rasteve (9%) u regjistruan në Aeroportin Ndërkombëtar të Prishtinës, ku migrantët kërkuan menjëherë mbrojtje

[47] Departamenti i Kufirit – Policia e Kosovës. (2025). *Profili i lehtë i migrimit 2024*. Prishtinë: Policia e Kosovës.
[48] Po aty.
[49] Po aty.
[50] Po aty.

ndërkombëtare pas kontaktit me Policinë e Kosovës. Kjo tregon se sistemi i kontrolleve kufitare ka funksionuar, pasi personat nuk kanë hyrë në territor në mënyrë të pakontrolluar, por kanë aktivizuar të drejtën e tyre për të aplikuar për mbrojtje ndërkombëtare [51].

Nga aspekti i shtetësisë, profili ishte i larmishëm, por dominues mbetën migrantët nga Maroku (35%), të ndjekur nga Siria (22%), Egjipti (13%), Palestina (7%), Algjeria (5%) dhe Bangladeshi (3%) [52] . Në shumë raste, hyrjet e paautorizuara janë pasuar me kërkesat për mbrojtje ndërkombëtare, duke treguar se këto flukse nuk janë vetëm çështje të menaxhimit kufitar, por pjesë e proceseve më të gjera të mbrojtjes ndërkombëtare dhe humanitare.

Zhvendosja e rrugëve migratore në Ballkanin Perëndimor, si dhe efektet e krizave të vazhdueshme në Lindjen e Mesme dhe Afrikën e Veriut, kanë kontribuar në shtimin e hyrjeve të paautorizuara në territorin e Kosovës[53].

4.1.2 Imigrimi i parregullt i të huajve në Kosovë

Imigrimi i parregullt i të huajve në Kosovë gjatë vitit 2024 shënoi rritje të lehtë, duke nxjerrë në pah rolin e vendit si territor tranzit në rrugët e migrimit të përzier në Ballkanin Perëndimor. Migrantët e identifikuar, regjistruar dhe akomoduar në Qendrën e Pritjes së Përkohshme, ishin kryesisht burra të rinj nga Afrika Veriore dhe Lindja e Mesme, me një përfaqësim shumë të ulët të grave dhe fëmijëve, përfshirë edhe të mitur të pashoqëruar. Pjesa dërrmuese e hyrjeve ndodhën përmes kufirit me Maqedoninë e Veriut, ndërsa qëndrimi mesatar ishte shumë i shkurtër dhe shumica vazhduan udhëtimin drejt BE-së. Institucionet përgjegjëse për menaxhimin e migrimit, në bashkëpunim me IOM, zbatuan masa të ndryshme: nga largimet vullnetare e kthimet e asistuara, deri te deportimet gjyqësore dhe ndalimet në Qendrën e Mbajtjes për të Huaj, duke forcuar instrumentet e menaxhimit, dhe duke u integruar më ngushtë në mekanizmat ndërkombëtarë të kthimit dhe riintegrimit.

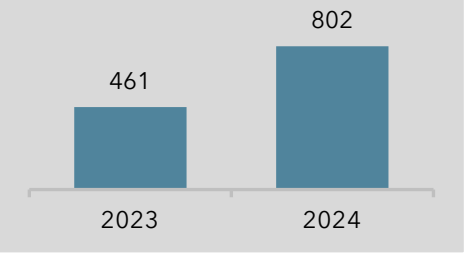
Migrimi i parregullt i të huajve mbetet një sfidë e rëndësishme për Kosovën. Ky fenomen lidhet me përdorimin e territorit të saj si korridor tranzit,[54] por edhe për rastet kur imigrantët shkelin rregullat e qëndrimit sipas Ligjit për të Huajt. Përgjegjësia institucionale ndahet mes

[51] Departamenti i Kufirit – Policia e Kosovës. (2025). *Profili i lehtë i migrimit 2024*. Prishtinë: Policia e Kosovës.
[52] Po aty.
[53] Frontex. (2024). W*estern Balkans Risk Analysis 2024*. Warsaw: Frontex.
[54] Po aty.

Departamentit për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM) dhe Departamentit të Kufirit të Policisë së Kosovës, të cilët veprojnë në koordinim me IOM dhe partnerë të tjerë ndërkombëtarë[1].

Në vitin 2024, autoritetet lëshuan gjithsej 853 vërtetime për akomodim të imigrantëve të parregullt[55]. Prej tyre, 802 persona u vendosën në Qendrën e Pritjes së Përkohshme për Migrantë (QPPM), ndërsa 51 raste e përdorën Kosovën vetëm si vend tranzit. Këto shifra tregojnë rritje krahasuar me vitin 2023 (nga 461 raste)[56], duke theksuar rolin tranzit të vendit në itineraret e migrimit nga Lindja e Mesme dhe Afrika Veriore drejt BE-së.

Fig. 3.3. Akomodimet në QPPM (2023–2024)

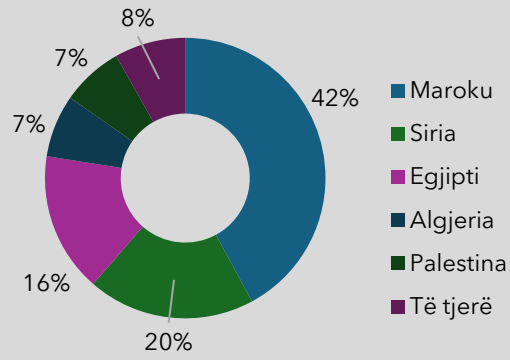

Burimi: DSHAM

Profili demografik i imigrantëve në QPPM është shumë i njëanshëm: 98% burra, vetëm 2% gra dhe pothuajse të gjithë në moshë pune. Grup-mosha më e përfaqësuar është ajo 18–34 vjeç (85.4%), e ndjekur nga 35–64 vjeç (11.8%), ndërsa numri i të miturve mbetet i kufizuar. Megjithatë, prania e 15 të miturve të pashoqëruar, kryesisht nga Siria, Maroku, Egjipti dhe Palestina, është adresuar përmes masave të posaçme mbrojtëse të ofruara nga autoritetet në bashkëpunim me organizatat partnere.

INFO-BOX: Të miturit e pashoqëruar (2024)
Numri total: 15
Shtetësia kryesore: Siria, Maroku, Egjipti, Palestina

Fig. 3.4. Imigrantët sipas shtetësisë (QPPM 2024)

Burimi: DSHAM

Sa i përket shtetësisë, shpërndarja pasqyron rrugët kryesore të migrimit: Maroku (42.1%), Siria (19.3%), Egjipti (16.1%), Algjeria (7.2%) dhe Palestina (7.1%). Këto përqindje lidhen me itinerarin tipik Marok–Turqi–Greqi–Maqedoni e Veriut–Kosovë, i cili shpjegon pse 703 nga 802 hyrje ndodhën përmes kufirit me Maqedoninë e Veriut. Hyrje të tjera u regjistruan përmes Shqipërisë (46 raste), Serbisë (28), Malit të Zi (22) dhe një rast në Aeroportin e Prishtinës[57].

Edhe pse imigrantët pajisen me lejeqëndrim të përkohshëm 15-ditor, qëndrimi real në QPPM është shumë më i shkurtër – mesatarisht 7 ditë – pasi një pjesë e madhe largohet pa paralajmërim për të vazhduar rrugën drejt BE-së[58].

[55] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti Vjetor 2024*. Prishtinë.
[56] Po aty.
[57] Departamenti i Kufirit – Policia e Kosovës. (2025). *Profili i lehtë i migrimit 2024*. Prishtinë: Policia e Kosovës.
[58] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti Vjetor 2024*. Prishtinë.

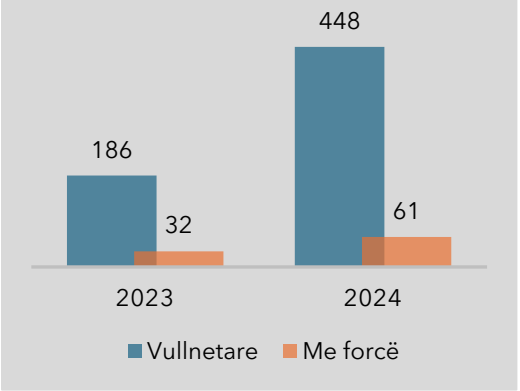
Masat ligjore dhe kthimet

Në vitin 2024, autoritetet lëshuan 448 vendime për largim vullnetar, një rritje prej 141% krahasuar me vitin 2023 (186 raste). Këto vendime prekën kryesisht shtetas nga Bangladeshi (20.7%), Shqipëria (20.7%) dhe Turqia (19.2%), duke pasqyruar profile të ndryshme – nga imigrantë ekonomikë pa dokumentacion të rregullt, deri te persona të kapur duke punuar në kundërshtim me dispozitat e parapara me Ligjin për të Huajt ose me ligjet e tjera në fuqi[59].

Kthimet vullnetare të asistuara përmes IOM (AVRR) ishin të kufizuara: 24 raste në vitin 2024 krahasuar me 4 raste në 2023. Sa i përket vendit të origjinës 8 ishin shtetas të Bangladeshit, 7 të Kolumbisë dhe 3 të Marokut, ndërsa raste të tjera përfshinin Jordaninë, Afrikën e Jugut, Guinenë, Venezuelën dhe Botswanën. Kjo rritje lidhet drejtpërdrejt me zbatimin e marrëveshjes së vitit 2019 ndërmjet MPB-së dhe IOM për kthim vullnetar dhe riintegrim, si dhe me faktin që Kosova nuk ka marrëveshje ripranimi me një pjesë të vendeve të origjinës, çka e bënë këtë mekanizëm një nga opsionet kryesore të zbatueshme.

Në segmentin e largimeve me masa detyruese, autoritetet lëshuan 28 vendime për largim me forcë (-13% krahasuar me 2023) dhe realizuan 33 deportime me vendim të gjykatave (krahasuar me vetëm 4 raste në vitin 2023)[60]. Deportimet përfshinë kryesisht shtetas të Kolumbisë (10) dhe Venezuelës (9), por edhe raste nga Serbia, Rusia dhe Belgjika. Ndryshe nga vendimet administrative për largimin e të huajve pa autorizim, deportimet me vendim gjykate zbatohen ndaj shtetasve të huaj të dënuar për vepra penale, sipas Kodit Penal të Republikës së Kosovës. Këto raste nuk burojnë nga shkeljet e Ligjit për të Huajt, por nga procedura penale, duke reflektuar rolin e sistemit gjyqësor në menaxhimin e pranisë së huaj përmes trajtimit të veprave të rënda.[61].

Fig. 3.5. Vendimet për largim të imigrantëve të parregullt (2023–2024)

Burimi: DSHAM

Një tjetër mekanizëm i rëndësishëm është Qendra e Mbajtjes për të Huaj (QMH), ku gjatë vitit 2024 u ndaluan 30 imigrantë (rritje krahasuar me vitin 2023). Shumica ishin shtetas të Bangladeshit (18), ndërsa raste të tjera përfshinin Sirinë, Kolumbinë dhe Turqinë. Në QMH mbahen imigrantët me qëndrim të parregullt dhe të cilët janë subjekt i kthimit në vendet e origjinës. Gjatë kohës së qëndrimit në QMH imigrantëve u ofrohet akomodim, ushqim, shërbime shëndetësore dhe telefonata falas, duke respektuar standardet ndërkombëtare humanitare[62].

[59] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti Vjetor 2024*. Prishtinë.
[60] Po aty.
[61] Po aty.
[62] Po aty.

Rritja e numrit të shtetasve nga Bangladeshi është tregues i një modeli të veçantë: shumë prej tyre kishin hyrë fillimisht në mënyrë të rregullt për punë, por pas shkeljeve të ligjit u revokua leja e qëndrimit dhe u vendosën në procedura kthimi. Në këtë mënyrë, nga migrantë të rregullt ata kaluan në kategori të parregullt dhe u bënë subjekt i procedurave të kthimit në vendin e origjinës. Ky fenomen lidhet edhe me rritjen e refuzimeve të vizave dhe është shembull i ndërthurjes midis migrimit të rregullt dhe atij të parregullt, ku shkelja e rregullave ligjore ndryshon statusin e migrantit.

4.2.Emigrimi i parregullt i shtetasve të Kosovës

Emigrimi i parregullt i shtetasve të Kosovës ka marrë një dinamikë të re pas liberalizimit të vizave më 1 janar 2024. Në periudhën paraprake, sfidë kryesore ishte shkalla e lartë e refuzimeve të vizave Schengen[63] (mbi 15 mijë raste vetëm në vitin 2023), ndërsa pas liberalizimit barrierat u zhvendosën në kufijtë e jashtëm të BE/Schengen përmes refuzimeve të hyrjes.

Gjatë vitit 2024, kjo u reflektua në një rritje të ndjeshme të refuzimeve të hyrjes dhe të qëndrimeve të parregullta. Shumë qytetarë hasën pengesa për shkak të sinjalizimeve në sistemin SIS, mungesës së dokumentacionit mbështetës apo kushteve të paplotësuara për udhëtim.

Njëkohësisht, numri i kthimeve nga BE-ja u rrit, me dominim të kthimeve të detyruara dhe me numër shumë të vogël të kthimeve të asistuara nga IOM. Në këtë kontekst, institucionet e Kosovës kanë intensifikuar përpjekjet për informim publik mbi rregullat e lëvizjes dhe të qëndrimit, përmes shpërndarjes së materialeve informuese në pika kufitare dhe fushata sensibilizuese të mbështetura nga partnerët ndërkombëtarë.

Këto zhvillime tregojnë se emigrimi i parregullt nuk duhet parë si pasojë e mungesës së menaxhimit, por si pjesë e dinamikave të pritshme pas rritjes së mobilitetit. Përgjigja institucionale, përmes informimit publik dhe bashkëpunimit të shtuar bilateral me vendet anëtare të BE-së, mbetet kyçe për të siguruar menaxhim të balancuar të lëvizjes së lirë dhe mbrojtje të të drejtave të qytetarëve.

📦 INFO-BOX: Aktivitetet e DSHAM-së për informim publik (2024)

📰 **Fletushka informuese** – Përgatitur në **7 gjuhë** dhe shpërndarë në pikat kufitare, Qendrën e Azilit dhe Qendrën e Pritjes së Përkohshme për Migrantë.

👥 **Takime me komunitetin dhe atashetë e migrimit** – Prezantim i trendëve dhe shpërndarje e materialeve mbi të drejtat dhe detyrimet gjatë lëvizjes.

🤝 **Bashkëpunim me partnerë ndërkombëtarë** – EUAA, FRONTEX dhe IOM kanë mbështetur zhvillimin e aktiviteteve sensibilizuese.

💻 **Përdorimi i kanaleve online** – Publikimi i raporteve dhe materialeve informative në faqen zyrtare të MPB-së.

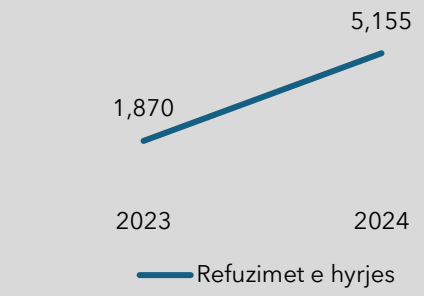
🎯 **Fokus i veçantë** – Informimi i qytetarëve mbi **rregullat e qëndrimit pas liberalizimit të vizave** dhe pasojat e qëndrimit të parregullt.

[63] Schengen Visa Info. (2024). Statistikat për Kosovën 2023. https://schengenvisainfo.net/statistics/kosovo/.

4.2.1 Refuzimet e hyrjes në kufijtë e BE/Schengen

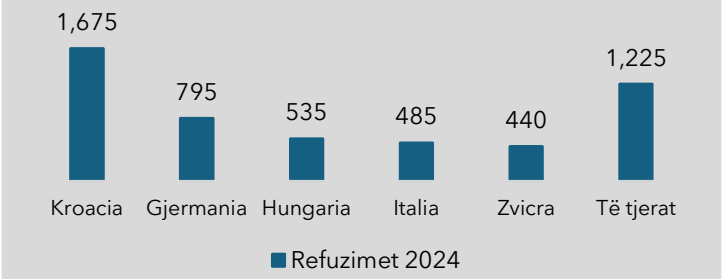
Statistikat e Eurostatit për periudhën 2023–2024 tregojnë një rritje të ndjeshme në refuzimet e hyrjes për shtetasit e Kosovës në kufijtë e jashtëm të zonës Schengen[64]. Në vitin 2023 u regjistruan 1,870 raste por në vitin 2024, numri arriti në 5,155 raste (+176% krahasuar me 2023), që është gati trefishuar krahasuar me vitin e kaluar[65]. Ky zhvillim lidhet ngushtë me periudhën pas liberalizimit të vizave, kur qytetarët e Kosovës fituan të drejtën e lëvizjes pa vizë në zonën Schengen. Megjithatë, ky volum mbetet dukshëm më i ulët se periudha para liberalizimit, kur mbi 15 mijë aplikime për vizë Schengen të kosovarëve u refuzuan vetëm në vitin 2023[66].

Fig. 3.6. Refuzimet e hyrjes për shtetasit e Kosovës (2023–2024).

Burimi:EUROSTAT

Fig. 3.7. Refuzimet e hyrjes për shtetasit e Kosovës sipas vendeve, 2024

Burimi:EUROSTAT

Në aspektin gjeografik, refuzimet janë përqendruar kryesisht në disa shtete kyçe. Në vitin 2024, Kroacia regjistroi 1,675 raste, Gjermania pati 795 raste. Në Hungari u shënuan 535 raste, në Itali, refuzimet arritën në 485 raste, ndërsa në Zvicër u regjistruan 440 raste[67]. Këto pesë shtete së bashku përfshijnë mbi dy të tretat e refuzimeve totale të vitit 2024.

INFO-BOX: Refuzimet në rritje
- 2023: 1,870 raste
- 2024: 5,155 raste (+176%, gati trefishuar)
- Aeroporte: 30%
- Tokësorë: 65%
- Detarë: 5%

Arsyet për refuzim kanë ndryshuar po aq dukshëm. Deri në vitin 2023, kategoria kryesore ishte "pa vizë ose leje qëndrimi" me 1,215 raste. Në vitin 2024 kjo ra në vetëm 140 raste (–88%), pra shumëfish më pak, pothuajse është zhdukur si arsye.[3] Në vend të saj, dolën në sipërfaqe arsye të tjera: refuzimet për shkak të shënimeve në Sistemin e Informacionit Schengen – SIS u rritën

INFO-BOX: Arsyet kryesore të refuzimit (2024)
- *Katër arsye të vetme përbëjnë mbi 75% të refuzimeve*
- SIS alert: 2,335 raste (45%)
- Qëllim udhëtimi i paqartë: 1,535 raste (30%)
- Mungesë mjete financiare: 515 raste (10%)
- Tejkalim i qëndrimit të mëparshëm: 345 raste (7%)

[64] Eurostat. (2024). *Third-country nationals refused entry at the external borders – annual data [migr_eirfs] Ekstraktuar më 29.09.2025.*
[65] Po aty.
[66] Schengen Visa Info. (2024). Statistikat për Kosovën 2023. https://schengenvisainfo.net/statistics/kosovo/.
[67] Eurostat. (2024). *Third-country nationals refused entry at the external borders – annual data [migr_eirfs] Ekstraktuar më 29.09.2025.*

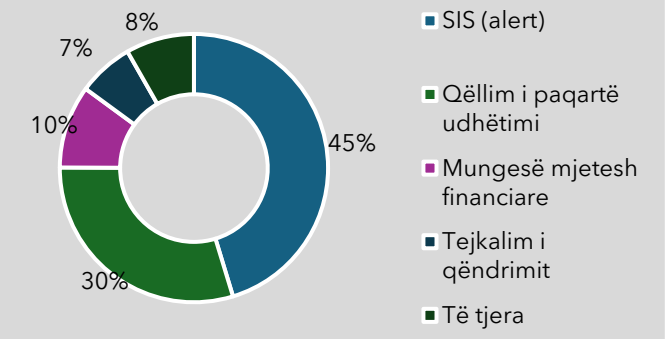
nga 170 raste në 2023 në 2,335 raste në 2024 (+1,274%), që do të thotë më shumë se trembëdhjetë herë më lart. Refuzimet për qëllime të paqarta ose të pajustifikuara të udhëtimit kaluan nga 170 raste në 2023 në 1,535 raste në 2024 (+803%), apo nëntë herë më shumë. Edhe mungesa e mjeteve financiare nga 15 raste në 2023 në 515 raste në 2024 (+3,333%) përfaqëson një rritje të jashtëzakonshme, pra është tri dhjetëfishuar. Ndërsa tejkalimi i qëndrimit të mëparshëm kaloi nga 30 raste në 2023 në 345 raste në 2024 (+1,050%), që është dhjetëfishuar. Vetëm këto katër arsye mbulojnë mbi tri të katërtat e refuzimeve në vitin 2024[68].

Ky zhvillim tregon një transformim të natyrës së barrierave: para 2024 ato manifestoheshin në zyrat konsullore përmes refuzimeve të vizave, ndërsa tani shfaqen në kufijtë e jashtëm të Schengen-it përmes refuzimeve të hyrjes. Në të dyja rastet, pengesat lidhen me të njëjtat shqetësime mbi qëllimin e udhëtimit, mjetet financiare dhe respektimin e kushteve të qëndrimit.

Edhe sipas llojit të kufirit, vihet re një transformim. Refuzimet vazhdojnë të dominojnë në kufijtë tokësorë me 65% të rasteve në vitin 2024 (kryesisht Kroacia dhe Hungaria). Por në të njëjtën kohë, refuzimet në aeroporte janë rritur ndjeshëm duke arritur 30% të rasteve (sidomos Gjermania, Italia dhe Zvicra). Kufijtë detarë mbeten dytësorë me vetëm 5%, të evidentuara kryesisht në Itali dhe Greqi[69].

Kjo dinamikë nuk duhet interpretuar si rritje e tentativave për emigrim të parregullt, por si pasojë e ndryshimit procedural të kontrollit kufitar. Më parë filtrimi bëhej nga konsullatat, ndërsa tani regjistrohet drejtpërdrejt në kufi. Si rezultat, rritja e vitit 2024 reflekton kryesisht një zhvendosje teknike të kontrollit, jo një shtim masiv të emigrimit të parregullt.

Fig. 3.8. Arsyet e refuzimit të hyrjes për shtetasit e Kosovës, 2024.

Burimi:EUROSTAT

Megjithatë, shifrat paraqesin rëndësinë e politikave të vazhdueshme të informimit të qytetarëve për rregullat e qëndrimit në zonën Schengen, sidomos kufizimin për qëndrim deri në 90 ditë brenda 180 ditëve, kërkesën për mjete të mjaftueshme financiare dhe nevojën për të justifikuar qëllimin e udhëtimit. Këto aktivitete tashmë janë të konsoliduara përmes fushatave të DSHAM, AQM-së dhe partnerëve ndërkombëtarë, që kanë shpërndarë materiale informuese në pika kufitare dhe përmes kanaleve publike.

Prandaj, edhe pse rritja e refuzimeve të hyrjes në vitin 2024 është e ndjeshme (+176% nga viti paraprak), ajo nuk paraqet një ngarkesë më të rëndë sesa periudha para liberalizimit, kur numri i refuzimeve të vizave ishte disa herë më i lartë. Ky tranzicion duhet parë si pjesë e

[68] Eurostat. (2024). *Third-country nationals refused entry at the external borders – annual data [migr_eirfs] Ekstraktuar më 29.09.2025.*
[69] Po aty

normalizimit të lëvizjes pa vizë: shumica dërrmuese e qytetarëve udhëtojnë lirshëm, ndërsa një pjesë më e vogël përballen me kontrolle më të rrepta kufitare.

4.2.2 Refuzimet e daljes nga territori i Kosovës

Përveç refuzimeve të hyrjes në kufijtë e jashtëm të BE/Schengen, një tregues tjetër i rëndësishëm është edhe numri i rasteve kur shtetasve të Kosovës u është ndaluar dalja nga territori i Republikës së Kosovës në pikat e kalimit kufitar.

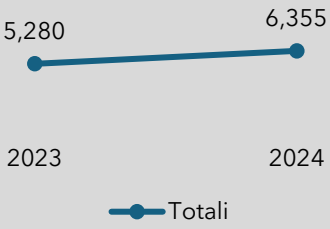
Gjatë periudhës 2023–2024 këto raste kanë qenë relativisht të qëndrueshme: 636 raste në vitin 2023, dhe 648 raste në vitin 2024[70].

Arsyet kryesore për këto refuzime lidhen me mos posedimin e dokumenteve të vlefshme të udhëtimit për destinacionin përfundimtar, si dhe me përfshirjen e individëve në listat e ndalesës të lëshuara nga gjykatat dhe institucionet kompetente.

Edhe pse numri i rasteve është i kufizuar krahasuar me indikatorët e tjerë të migrimit të parregullt, ky tregues mbetet i rëndësishëm sepse dëshmon funksionimin e mekanizmave të brendshëm të kontrollit kufitar dhe zbatimin efektiv të vendimeve gjyqësore.

4.2.3 Shtetasit e Kosovës të evidentuar me qëndrim të parregullt (Eurostat)

Fig. 3.9. Numri i rasteve të parregullta

Burimi:EUROSTAT

Të dhënat e Eurostat për periudhën 2023–2024, tregojnë një rritje të ndjeshme të numrit të shtetasve të Kosovës të evidentuar me qëndrim të parregullt në hapësirën BE/Schengen. Në vitin 2023 u regjistruan 5,280 raste, ndërsa në vitin 2024 numri arriti në 6,355 raste (+20% krahasuar me 2023)[71]. Kjo rritje lidhet me hyrjen në fuqi të liberalizimit të vizave (janar 2024), i cili ka zhvendosur kontrollin e parregullsive nga konsullatat (në fazën e aplikimit për vizë) drejt kufijve dhe territorit të brendshëm të shteteve pritëse.

INFO-BOX Shtetasit e Kosovës në BE/Schengen në mënyrë të parregullt (2024)
- Totali: 6,355 raste (+20% nga 2023)
- Meshkuj: 5,010 (+16%)
- Gra: 1,340 (+38%)
- Kapje në brendësi: 4,910
- Në kufij: 1,440

[70] Departamenti i Kufirit – Policia e Kosovës. (2025)
[71] Eurostat. (2024). Third country nationals found to be illegally present – annual data [migr_eipre] *Ekstraktuar më 29.09.2025*

INFO-BOX: Top vendet e evidentimit (2024)

DE Gjermania → 2,810 raste (44% e totalit)

IT Italia → 815 raste (trefishuar krahasuar me 2023)

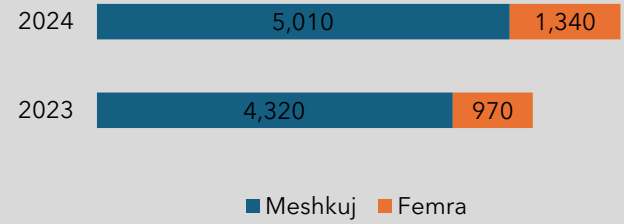
CH Zvicra → 850 raste (+10% nga 2023)

HU Hungaria → 455 raste (+146% nga 2023)

HR Kroacia → 185 raste (−60% nga 2023)

Në aspektin gjeografik, Gjermania mbetet destinacioni mbizotërues me 2,810 raste në vitin 2024 (+35% krahasuar me 2023), duke përfaqësuar 44% të totalit[72]. Italia ka shënuar rritjen më të madhe: nga 325 raste në 2023, në 815 raste në 2024, një zhvillim sigurisht i lidhur me përdorimin e hyrjeve të lehtësuara pas liberalizimit. Zvicra, me 850 raste në 2024, mbetet një ndër destinacionet kryesore. Hungaria ka shënuar rritje me 455 raste, duke reflektuar rolin e saj si vend tranzit dhe kufi i jashtëm i Schengen-it. Në kontrast, Kroacia ka pësuar një rënie të madhe (−61%) dhe Norvegjia një rënie të thellë (−63%), ndërsa Austria (−28%) dhe Franca (−14%), kanë shënuar ulje më të moderuara gjë që lidhet me zhvendosjen e rrugëve të migrimit dhe me forcimin e kontrolleve kufitare.

Fig. 3.10. Struktura gjinore e rasteve të parregullta (2023–2024)

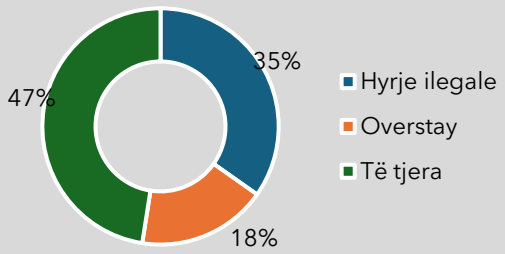
Burimi:EUROSTAT

Sipas gjinisë, struktura është zhvendosur dukshëm. Burrat mbeten shumicë, me 4,905 raste në vitin 2024, (+24% krahasuar me 2023). Ndërkohë, numri i grave është rritur ndjeshëm, duke u dyfishuar gjatë periudhës 2023–2024: nga 970 raste në 2023 në 1,340 raste në 2024 (+38%)[73]. Ky zhvillim sugjeron një përfshirje më të madhe të grave në emigrimin e parregullt, ndoshta të lidhur me modele të reja të migrimit familjar ose ekonomik.

Edhe vendi ku evidentohen rastet e qëndrimit të parregullt, reflekton dinamika të rëndësishme. Kryesisht personat e hasur me qëndrim të parregullt në brendësi të territorit mbeten dominante, me 4,910 raste në vitin 2024 (+10% krahasuar me 2023), duke sugjeruar një prani më të gjatë në tregun e punës joformal. Megjithatë, edhe kufijtë po pësojnë ndryshim: në vitin 2024 u regjistruan 1,440 raste në kufijtë e jashtëm (+69% nga 2023), veçanërisht në Itali (545 raste) dhe Hungari (440 raste)[74]. Një rritje e theksuar është parë edhe në pikat kufitare tokësore, ajrore dhe detare – 1,115 raste në 2024, trefishim krahasuar me 2023. Kjo tregon se pas liberalizimit të vizave një pjesë e konsiderueshme e rasteve të parregullsisë kapen që në momentin e hyrjes.

[72] Eurostat. (2024). Third country nationals found to be illegally present – annual data [migr_eipre] *Ekstraktuar më 29.09.2025*
[73] Eurostat. (2024). Third country nationals found to be illegally present – annual data [migr_eipre] *Ekstraktuar më 29.09.2025.*
[74] Eurostat. (2024). Third country nationals found to be illegally present – annual data [migr_eipre] *Ekstraktuar më 29.09.2025.*

Fig. 3.11. Lloji i parregullsisë

Burimi: EUROSTAT

Në aspektin e llojit të parregullsisë, shifrat tregojnë diversitet. Hyrjet e paligjshme kanë mbetur në nivele të larta, me 2,210 raste në 2024 (+10% nga 2023), sidomos në Itali dhe Gjermani. Qëndrimet përtej afatit të lejuar (overstay), kanë pasur rritjen më të madhe: 1,125 raste në 2024 (+77% nga 2023), veçanërisht në Zvicër, Hungari dhe Sllloveni[75], duke treguar se emigrantët po e shfrytëzojnë hyrjen pa vizë, por nuk respektojnë kohëzgjatjen e lejuar të qëndrimit deri 90 ditë brenda 180 ditëve. Rastet e tjera të parregullsisë arritën në 2,695 raste në 2024 (+23% nga 2023), kryesisht në Gjermani, që mbetet shteti ku dokumentohen më së shumti format e ndryshme të shkeljeve të rregullave të qëndrimit[76].

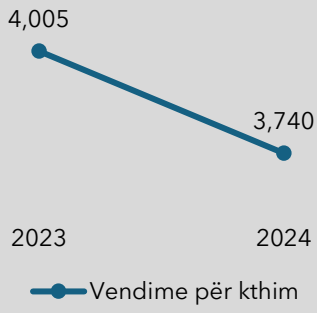
4.2.4. Vendimet për kthim ndaj shtetasve të Kosovës (Eurostat)

Statistikat e Eurostat për periudhën 2023–2024, nxjerrin në pah një ulje të ndjeshme të vendimeve për kthim ndaj shtetasve të Kosovës në hapësirën BE/Schengen. Në vitin 2023 ishin regjistruar 4,005 raste, ndërsa në vitin 2024 u regjistruan 3,740 vendime për kthim[77].

Ky trend duhet parë në kontekstin e rritjes së refuzimeve të hyrjes dhe të rasteve të qëndrimit të parregullt. Pas liberalizimit të vizave, shumë shkelje identifikohen që në kufi ose gjatë kontrolleve të rregullta administrative, duke reduktuar nevojën për procedura të plota kthimi. Një pjesë e shteteve anëtare zgjedhin gjithnjë e më shpesh masa alternative, si largimet vullnetare, gjobat administrative apo zgjidhje të tjera praktike, duke kufizuar përdorimin e vendimeve formale për kthim.

INFO-BOX: Vendimet për kthim (2024)
Totali: 3,740 raste
(–7% nga 2023)
Rënie përkundër rritjes së refuzimeve dhe qëndrimeve të parregullta
Kontrolli kufitar: shumë raste ndalen në kufi ose menaxhohen administrativisht

Fig. 3.12. Vendime për kthim

Burimi: EUROSTAT

Është e rëndësishme të kuptohet se vendimet për kthim nuk janë të barasvlershme me kthimet e realizuara apo me ripranimet. Këto faza përfaqësojnë momente të ndryshme të procesit: nga vendimi administrativ, te ekzekutimi praktik ose kthimi përmes marrëveshjeve bilaterale. Në disa

[75] Eurostat. (2024). Third country nationals found to be illegally present – annual data [migr_eipre] *Ekstraktuar më 29.09.2025.*
[76] Po aty.
[77] Eurostat. (2025). *Third country nationals ordered to leave by citizenship, age and sex – quarterly data (rounded) (migr_eiord1__custom_18213718) Ekstraktuar më 29.09.2025.*

raste, shtetasit e Kosovës të zënë me qëndrim të parregullt kanë zgjedhur të aplikojnë për mbrojtje ndërkombëtare, duke e pezulluar procedurën e kthimit, dhe duke kontribuar në rritjen e numrit të aplikimeve për mbrojtje ndërkombëtare.

INFO-BOX: Top 5 shtetet (2024)
FR Franca: 1,095 (30% e totalit)
DE Gjermania: 660
SE Suedia: 420
HR Kroacia: 280
IT Italia: 270
Së bashku përbëjnë mbi ⅔ e vendimeve

Në përgjithësi, emigrantët kosovarë janë sot më shpesh të ekspozuar ndaj refuzimeve të menjëhershme dhe masave administrative, ndërsa vendimet e formalizuara për kthim janë më pak të zakonshme. Ky zhvillim nuk tregon ulje të nivelit të parregullsisë, por pasqyron transformimin e mënyrës së menaxhimit pas liberalizimit të vizave dhe përdorimin më të gjerë të instrumenteve alternative nga shtetet anëtare.

4.2.5 Kthimet e realizuara dhe ripranimi i shtetasve të Kosovës

Pas hyrjes në fuqi të liberalizimit të vizave, pasqyra e kthimeve të realizuara dhe e ripranimeve është përcaktuar nga zhvillime paralele: nga njëra anë, rritja e kontrolleve kufitare dhe e rasteve të qëndrimit të parregullt.

Sipas të dhënave të Eurostat-it, kthimet e realizuara kanë ndjekur një trend të vazhdueshëm të uljes. Nga 620 raste në vitin 2023, kanë zbritur më tej në vetëm 430 raste në vitin 2024 (−31% krahasuar me 2023)[78]. Ky trend shkon në drejtim të kundërt me rritjen e refuzimeve të hyrjes dhe të rasteve të qëndrimit të parregullt, duke treguar se shumë situata menaxhohen përmes filtrimit në kufi ose masave administrative pa kaluar në procedura të plota kthimi.

INFO-BOX: Kthimet dhe ripranimet e shtetasve të Kosovës (2024)

430 kthime të realizuara sipas Eurostat
−31% krahasuar me 2023

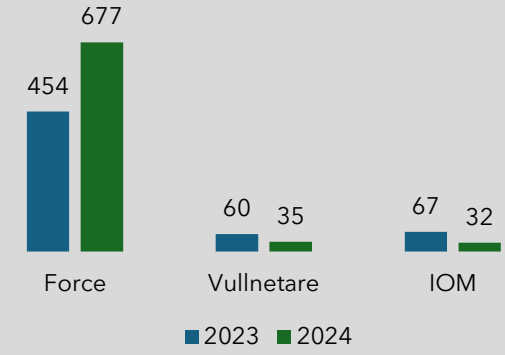
508 kërkesa për ripranim (386 pozitive, 105 negative, 17 në proces)

744 persona të ripranuar në Kosovë
Shumë më lart se shifra e Eurostat (430)

[78] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti Vjetor 2024*. Prishtinë.

Të dhënat e DSHAM japin një pasqyrë më të plotë të ripranimeve. Në vitin 2024, Divizioni për Ripranim dhe Kthim ka pranuar 508 kërkesa për ripranim, nga të cilat 386 (76%) janë aprovuar pozitivisht, 105 (21%) janë refuzuar dhe 17 (3.3%) mbeten në proces verifikimi. Në total, janë ripranuar 744 persona, që paraqet një rritje prej 28% krahasuar me vitin 2023. Nga këta, 677 persona (91%) janë ripranuar me forcë, 35 (5%) në mënyrë vullnetare, dhe 32 (4%) në mënyrë vullnetare të asistuar nga IOM.

Fig. 3.13. Ripranimi sipas formës (2023-2024)

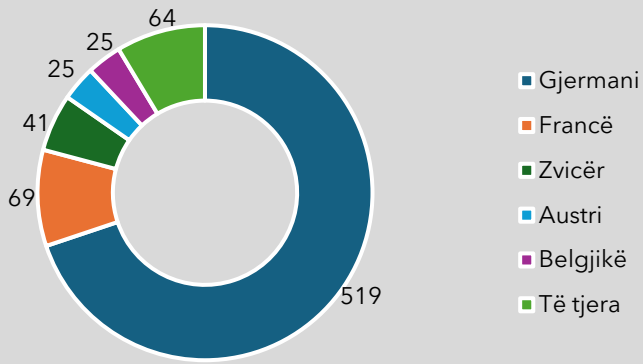
Burimi:DSHAM & IOM

Struktura gjinore mbetet e ngjashme me vitet e kaluara: 77% e ripranuarve me forcë janë burra dhe 23% gra, ndërsa te kthimet vullnetare dhe të asistuara nga IOM përqindja e grave është më e lartë (37% dhe 44%). Në aspektin e moshës, dominon grup-mosha aktive për punë: 35–64 vjeç (40,3%), 18–34 vjeç (30%), ndërsa një pjesë e konsiderueshme janë të mitur (13,7% në moshën 6–13 vjeç).

Nga aspekti gjeografik, shtetet kryesore mbeten Gjermania (70% e ripranimeve), Franca (9,3%), Zvicra (5,4%), Belgjika (3,5%) dhe Austria (3,2%).

Brenda këtyre shteteve, profili ndryshon ndjeshëm. Në Gjermani, kthimet janë pothuajse ekskluzivisht të detyruara (508 nga 519, ose 97,9%), me vetëm një numër të vogël kthimesh vullnetare (11 raste). Franca paraqet një qasje më e larmishme: 82,6% të detyruara dhe 17,4% vullnetare. Zvicra shquhet për përdorimin e kthimeve të asistuara nga IOM (22% e totalit), ndërsa Austria kombinon 72% të detyruara, 24% të asistuara dhe 4% vullnetare. Belgjika mbetet vendi me shpërndarjen më të balancuar, me 36% kthime të detyruara, 24% të asistuara nga IOM dhe 40% vullnetare.

Fig. 3.14. Kthimet sipas shteteve (2024)

Burimi: DSHAM

Këto të dhëna vendore dallojnë ndjeshëm nga ato të Eurostat, ku në vitin 2024 raportohen vetëm 430 kthime të realizuara. Diferenca lidhet me metodologjinë dhe definicionet: Eurostat regjistron vetëm kthimet e dokumentuara sipas kategorive të tij, ndërsa DSHAM përfshin të gjitha format e ripranimeve në Kosovë. Për më tepër, një pjesë e kthimeve të asistuara ose

vullnetare, mund të mos pasqyrohen menjëherë në statistikat e Eurostat ose të regjistrohen me vonesë.

Në përfundim, pasqyra e vitit 2024 është e qartë: kthimet mbeten kryesisht të detyruara, ndërsa roli i kthimeve vullnetare dhe të asistuara po konsolidohet gradualisht. Kjo situatë nënvizon rëndësinë e vazhdimit të bashkëpunimit bilateral me shtetet që mbulojnë shumicën e kthimeve (Gjermania, Franca, Zvicra, Austria, Belgjika), si dhe nevojën për të forcuar programet për kthime vullnetare të asistuara dhe riintegrim të qëndrueshëm në Kosovë.

4.2.6.Riintegrimi

Politikat e Qeverisë së Republikës së Kosovës në fushën e migrimit dhe riintegrimit të personave të riatdhesuar, janë të përcaktuara me Strategjinë Shtetërore për Migrim 2021-2025 dhe Plani i Veprimit 2024-2025, si dhe Rregulloren QRK Nr. 22/2020 për Riintegrimin e Personave të Riatdhesuar[i79]. Gjatë vitit 2024, në Qendrën e Pritjes së Personave të Riatdhesuar në Aeroportin Ndërkombëtar të Prishtinës: "Adem Jashari" dhe në pikat e tjera kufitare, janë paraqitur, regjistruar, informuar dhe këshilluar 471 persona.

Në vitin 2024, gjithsej 2,649 persona[ii] kanë përfituar në kuadër të skemave të ndryshme të riintegrimit, përfshirë përfituesit e rinj dhe ata të bartur nga vitet e mëparshme. Nga ky numër, 1,544 persona janë mbështetur nga Departamenti për Riintegrimin e Personave të Riatdhesuar dhe Integrimin e të Huajve (DRPRIH) dhe institucionet vendore, përmes marrëveshjeve dhe bashkëpunimit ndërinstitucional. Ndërsa 1,105 persona të riatdhesuar kanë përfituar mbështetje nga organizata të ndryshme.

4.2.7 Integrimi i të huajve me mbrojtje ndërkombëtare

Integrimi i të huajve me status të mbrojtjes ndërkombëtare në Kosovë është i rregulluar me Rregulloren Nr. 09/2019 për Integrimin e të Huajve[80] (Gazeta Zyrtare, Nr. 12, 13 mars 2019), e cila përcakton masat e integrimit si strehim, asistencë sociale, arsim, punësim dhe shërbime të tjera mbështetëse. Organi përgjegjës për integrimin e të huajve është Departamenti për Riintegrimin e Personave të Riatdhesuar dhe Integrimin e të Huajve, i cili funksionon në kuadër të MPB-së, dhe është përgjegjës për hartimin dhe zbatimin e politikave në fushën e integrimit të të huajve.

Gjatë vitit 2024 janë mbështetur me skema të integrimit 35 persona me mbrojtje ndërkombëtare. Përveç akomodimit, personat me mbrojtje ndërkombëtare kanë përfituar pako ushqimore dhe higjienike në baza mujore, kanë përfituar kurse të gjuhës shqipe, kurse integrimi, ndihmë juridike falas, mbështetje psikologjike, ndihmë sociale, regjistrim të fëmijëve në shkollë dhe aktivitete kulturore.

[79] Qeveria e Republikës së Kosovës. (2020). Rregullore Nr. 22/2020 për Riintegrimin e Personave të Riatdhesuar. Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës

[80] Rregullorja (QRK) Nr. 09/2019 për Integrimin e të Huajve, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, Nr. 12, 13 mars 2019.

📦 INFO-BOX: Dallimi mes Trafikimit dhe Kontrabandës

⚖️ Trafikimi i qenieve njerëzore

→ I rregulluar nga **Kodi Penal i Kosovës, neni 165**.

📌 Përfshin: rekrutimin, transportimin, transferimin, strehimin ose pranimin e personave, duke përdorur forcë, mashtrim, keqpërdorim të autoritetit ose forma të tjera shfrytëzimi.

🎯 Qëllimi kryesor: **shfrytëzimi i viktimës** – për prostitucion, punë të detyruar, skllavëri, shfrytëzim të fëmijëve, trafikim organesh etj.

👤 Viktima është gjithmonë në qendër dhe trajtohet si person që ka nevojë për mbrojtje.

⚖️ Kontrabanda me migrantë

→ E rregulluar nga **Kodi Penal i Kosovës, neni 170**.

📌 Konsiston në ndihmën e një personi për të hyrë, qëndruar apo kaluar në mënyrë të paligjshme kufijtë e një shteti, shpesh kundrejt pagesës.

🎯 Qëllimi kryesor: **fitimi financiar** i kontrabandistit, jo shfrytëzimi i personit.

👥 Migrantët e kontrabanduar konsiderohen viktima dhe nuk mbajnë përgjegjësi penale, pavarësisht pagesës për kalim të paligjshëm.

4.3 Trafikimi i qenieve njerëzore dhe kontrabanda me emigrantë

Trafikimi i qenieve njerëzore dhe kontrabanda me emigrantë mbeten ndër sfidat më të ndërlikuara për menaxhimin e migrimit në Kosovë, pasi përfshijnë dimensione administrative, penale dhe mbrojtëse që duhet të funksionojnë në harmoni. Sipas të dhënave të Departamentit të Kufirit dhe Departamentit të Hetimeve, Policia e Kosovës gjatë vitit 2024, kanë evidentuar 11 raste të kontrabandës me emigrantë, me gjithsej 13 të dyshuar, kryesisht shtetas të Kosovës dhe Shqipërisë (9 shtetas të Kosovës, 2 shtetas të Shqipërisë dhe 2 të shteteve tjera)[81].

Në vitin 2024 u identifikuan 10 viktima të trafikimit: 6 nga Kolumbia, 2 nga Tajlanda, 1 nga Shqipëria dhe 1 nga Venezuela. Të gjitha viktimat u kthyen në vendet e origjinës dhe ju ofruan shërbimet e parashikuara në Procedurat Standarde të Operimit për Viktimat e Trafikimit.

Në përmbledhje, Kosova përballet me dy dimensione paralele: rrezikun që flukset e migrantëve të shfrytëzohen nga trafikuesit, dhe nevojën për të forcuar kapacitetet e identifikimit, mbrojtjes dhe ndjekjes penale. Përparimet janë të prekshme, por mbetet i domosdoshëm konsolidimi i mëtejshëm: sidomos në mbrojtjen e fëmijëve dhe në ndëshkimin efektiv të autorëve të trafikimit. Të dhënat e viteve 2020–2024 tregojnë një ndryshim të dukshëm në origjinën e viktimave, me rritje të rasteve nga Amerika Latine dhe Azia.

[81] Departamenti i Kufirit – Policia e Kosovës. (2025).

5. Mbrojtja ndërkombëtare

Viti 2024 shënoi zhvillime të rëndësishme në fushën e mbrojtjes ndërkombëtare për Kosovën, si në aspektin e aplikimeve të shtetasve të huaj brenda territorit të saj, ashtu edhe në lidhje me kërkesat e shtetasve kosovarë në BE/Schengen. Pas liberalizimit të vizave në janar 2024, u regjistrua rritje e numrit të aplikimeve nga shtetasit e Kosovës në vendet e BE/Schengen, në përputhje me rritjen e përgjithshme të lëvizshmërisë. Megjithatë, kjo rritje nuk ka paraqitur elemente destabilizuese dhe nuk janë shënuar ankesa nga vendet anëtare, pasi aplikimet trajtohen brenda kornizës së zakonshme të procedurave të BE-së për vendet e sigurta të origjinës.

Në anën tjetër në Kosovë, sistemi i mbrojtjes ndërkombëtare ka vazhduar të funksionojë në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe të BE-së. Numri i aplikimeve të shtetasve të huaj mbetet relativisht i ulët dhe reflekton rolin e vendit si nyje tranziti në rrugët e përziera migratore. Shumica e rasteve përfundojnë me ndërprerje të procedurës, ndërsa përfituesit e mbrojtjes ndërkombëtare përbëjnë një pjesë shumë të vogël të aplikuesëve, në përputhje me profilin e tyre.

Në tërësi, mbrojtja ndërkombëtare përbën një tregues të rëndësishëm të dinamikave të migrimit në rajon: për Kosovën si vend pritës, ajo mbetet me peshë të kufizuar, ndërsa për shtetasit e Kosovës në BE/Schengen shënon rritje pas liberalizimit të vizave, por me shkallë të ulët njohjeje. Ky realitet thekson rëndësinë e vazhdimit të bashkëpunimit institucional me partnerët evropianë dhe ndërkombëtarë për të siguruar menaxhim të qëndrueshëm dhe të harmonizuar të migrimit dhe mbrojtjes ndërkombëtare.

Fact Sheet – Mbrojtja ndërkombëtare (2024)

Mbrojtja ndërkombëtare në Kosovë

190 aplikime për mbrojtje ndërkombëtare (+6% nga 2023)
80% meshkuj | 20% femra
14 të mitur të pashoqëruar (kryesisht nga Siria dhe Palestina)
Mesatarja e qëndrimit në Qendrën e Azilit: **44 ditë**
Vendime (195 gjithsej):
- 52% ndërprerje procedurash
- 7 raste refugjat
- 12 raste mbrojtje plotësuese
- 65 raste mbrojtje e përkohshme (afganë)

Krahasimi rajonal (Ballkani Perëndimor, 2024)

- **1,127 aplikime gjithsej**
- MK Maqedonia e Veriut: 333
- AL Shqipëria: 234
- RS Serbia: 219
- XK Kosova: 190
- ME Mali i Zi: 132
- BA Bosnja e Hercegovina: 19

Kosova = **17%** e totalit

Aplikimet e kosovarëve në BE/SCHENGEN

6,775 aplikime (2024), +117% nga 2023
First-time: 5,775 (+143%)
Subsequent: 995 (+36%)
FR Franca: 3,385 | DE Gjermania: 2,300
Dy vendet = **86%** e totalit
Gjinia:
- 2023: 62% | 38%
- 2024: 53% | 47%

Dinamika e procedurave

Tërheqje aplikimesh:
- 2023: 195 (55 eksplicite, 135 implicite)
- 2024: 285 (225 eksplicite, 60 implicite)

Procedura të përshpejtuara FR Francë:
- 2023: 1,130 raste
- 2024: 3,230 raste

Pending applications:
- Janar 2023: 2,495
- Dhjetor 2024: 3,695

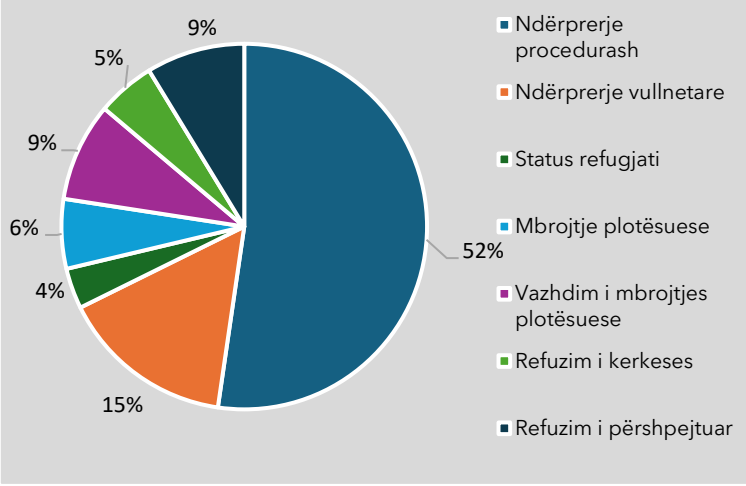
Vendimet në BE/SCHENGEN

2023: 2,420 vendime (90% negative, 10% pozitive)
2024: 4,880 vendime (94% negative, 6% pozitive)

5.1 Mbrojtja ndërkombëtare në Kosovë

Në vitin 2024 në Kosovë janë pranuar 190 aplikime për mbrojtje ndërkombëtare, një rritje modeste prej 5% krahasuar me vitin paraprak. Profili i aplikuesëve ishte tipik për migracionin tranzit: shumica burra (80%), të rinj të moshës 18–34 vjeç (gati gjysma e aplikuesëve), dhe me origjinë kryesisht nga Siria (35.3%), Maroku, Turqia, Jordania dhe Palestina. Përveç kësaj, u regjistruan 14 të mitur të pashoqëruar, kryesisht nga Siria dhe Palestina, që theksojnë dimensionin humanitar të fenomenit[82].

Fig. 4.1. Shpërndarja e vendimeve për mbrojtje ndërkombëtare në Kosovë, 2024

Burimi:DSHAM

INFO-BOX: Korniza ligjore e mbrojtjes ndërkombëtare në Kosovë

Mbrojtja ndërkombëtare në Kosovë rregullohet nga **Ligji për Azil** dhe aktet nënligjore përkatëse, të harmonizuara gradualisht me acquis të BE-së. Procedura përfshin:

📌 **Regjistrimin** e kërkesës nga Policia dhe pranimin në Qendrën e Azilit.
🗣️ **Intervistën** me Divizionin e Azilit.
⚖️ **Vendimin** në instancë të parë, i cili mund të jetë njohje e statusit të refugjatit, mbrojtjes subsidiar ose përkohshme, ose refuzim.
📜 **E drejta e ankesës** ndaj vendimit, sipas ligjit për azil.

Pavarësisht strukturës ligjore, shumica e procedurave në Kosovë përfundojnë me ndërprerje, pasi aplikantët e shohin Kosovën si vend tranzit.

Vendimet e marra nga Divizioni i Azilit ishin 195, me strukturë që tregon qartë natyrën kalimtare të sistemit: më shumë se gjysma (52.3%) ishin ndërprerje procedurash për shkak të largimit të aplikuesëve nga vendi, vetëm shtatë raste rezultuan me status refugjati, ndërsa mbrojtja plotësuese (12 raste) dhe mbrojtja e përkohshme për shtetas afganë (65 raste) ishin më të zakonshme. Mesatarja e qëndrimit në Qendrën e Azilit ishte 44 ditë, çka tregon se Kosova mbetet kryesisht vend tranzit, ku procedurat zhvillohen në përputhje me standardet ligjore, por shpesh përfundojnë me largimin e aplikuesëve nga territori[83].

Një zhvillim i veçantë është dhënia e mbrojtjes së përkohshme për refugjatë nga Afganistani, në bazë të Vendimit të Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 15/2020[84]. Gjatë vitit 2024 u dhanë gjithsej 65 vendime për mbrojtje të përkohshme dhe 5 vendime për vazhdim të saj.

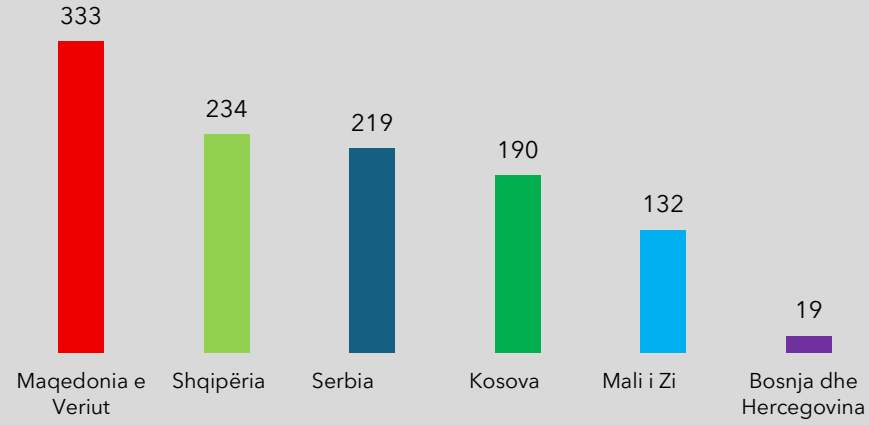
[82] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion. (2025). Raporti Vjetor 2024. Prishtinë.
[83] Po aty
[84] Vendimi i Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 15/2020, datë 11 shtator 2024, për dhënien e mbrojtjes së përkohshme për refugjatët nga Afganistani.

5.2. Krahasimi rajonal

Në kontekstin e Ballkanit Perëndimor, Kosova zë një vend të ndërmjetëm sa i përket volumit të aplikimeve për mbrojtje ndërkombëtare. Sipas UNHCR-së, gjatë vitit 2024 në rajon u regjistruan gjithsej 1,127 aplikime, prej të cilave 190 në Kosovë. Kjo përfaqëson rreth 17% të totalit rajonal dhe e vendos Kosovën në mes: më pak se Maqedonia e Veriut (333 raste), Shqipëria (234) dhe Serbia (219), por më shumë se Mali i Zi (132) dhe Bosnja e Hercegovina (19)[85].

Në krahasim me vitin 2023, Kosova shënoi një rritje modeste prej +5 % (nga 181 në 190 raste). Në ndërkohë, Shqipëria përjetoi një rritje të konsiderueshme, nga vetëm 9 aplikime në 2023 në 234 në 2024, duke reflektuar zhvendosjen e rrugëve migratore dhe përdorimin e Shqipërisë si destinacion alternativ. Ky fenomen tregon se ndryshimet në rrjetet migratore ndikojnë ndryshe në secilin vend të rajonit dhe se Kosova, ndryshe nga Shqipëria, mbetet kryesisht vend tranzit, me volum të qëndrueshëm të kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare.

Fig. 4.2. Aplikimet për Mbrojtja ndërkombëtare në Ballkanin Perëndimor, 2024

Burimi:UNHCR

Përtej numrit të aplikimeve, vlen të theksohet edhe procesimi i tyre. Nga gjithsej 349 intervista të zhvilluara në rajon gjatë vitit 2024, vetëm 44 u kryen në Kosovë (12.6%), ndërsa nga 1,066 vendime në instancë të parë, Kosova kishte 183 (17%). Ky raport tregon se edhe pse aplikimet regjistrohen në Kosovë, shumë prej tyre përfundojnë me ndërprerje të procedurës pasi aplikuesit largohen nga vendi.

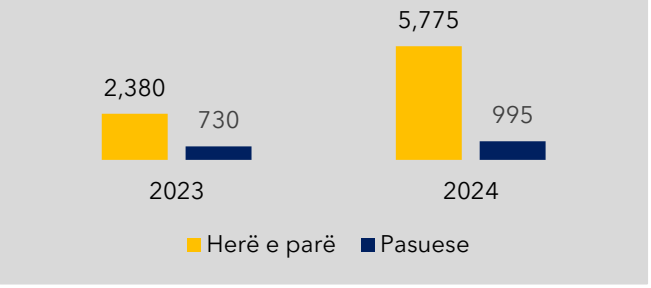
Në këtë kontekst, mbrojtja ndërkombëtare në Kosovë, duhet parë si pjesë e dinamikave të përbashkëta migratore në Ballkanin Perëndimor, ku kalimet e paautorizuara dhe përdorimi i Kosovës si korridor tranzit, ndikojnë edhe në strukturën e aplikimeve. Kjo e pozicionon Kosovën jo si destinacion kryesor, por si pjesë e rrugëve të përziera të migrimit në rajon.

[85] UNHCR. (2025). Asylum applications in the Ëestern Balkans – Annual data 2023–2024. Data extracted from UNHCR Regional Bureau dashboards.

5.3 Aplikimet e shtetasve të Kosovës në BE/Schengen

Pas liberalizimit të vizave në janar të vitit 2024, aplikimet për mbrojtje ndërkombëtare nga shtetasit e Kosovës në BE/Schengen, pësuan rritje të ndjeshme. Nga 3,115 aplikime në vitin 2023, numri arriti në 6,775 në vitin 2024 (+117%)[86]. Rritja ishte më e theksuar tek aplikimet për herë të parë, të cilat kaluan nga 2,380 në 2023 në 5,775 në 2024 (+144%), ndërsa aplikimet pasuese shënuan një rritje më të lehtë prej 36% (nga 730 në 995). Kosova mbetet e klasifikuar si vend i sigurt origjine, dhe për këtë arsye shkalla e njohjes së statusit është e ulët.

Fig. 4.3. Aplikimet për mbrojtje ndërkombëtare, 2023–2024

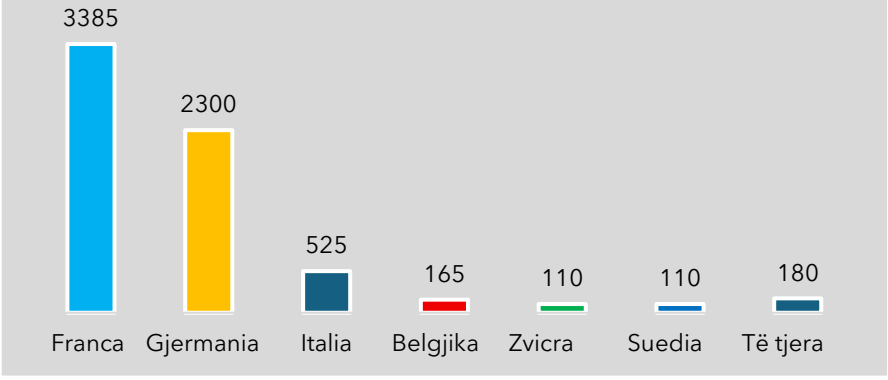

Burimi:EUROSTAT

Shpërndarja gjeografike e aplikimeve është e përqendruar në pak shtete. Franca dhe Gjermania së bashku përbëjnë mbi 86% të totalit, me 3,385 dhe 2,300 aplikime përkatësisht në vitin 2024. Vende të tjera si Belgjika, Zvicra dhe Suedia shënuan rritje relative, por numrat mbeten dukshëm më të ulët.

Një tjetër zhvillim i rëndësishëm lidhet me strukturën gjinore të aplikuesëve. Në vitin 2023, burrat përbënin 62 % të aplikimeve (1,895 raste), ndërsa gratë 38% (1,225 raste). Në vitin 2024 raporti ndryshoi ndjeshëm, duke sjellë pothuajse barazi: 53% burra (3,545 raste) dhe 47 % gra (3,230 raste)[87].

Fig. 4.4. Aplikimet sipas vendeve kryesore pritëse, 2024

Burimi:EUROSTAT

INFO-BOX: Struktura gjinore e aplikimeve për mbrojtje ndërkombëtare nga kosovarët në BE/SCHENGEN

2023
Meshkuj: 1,895 (62%)
Femra: 1,225 (38%)

2024
Meshkuj: 3,545 (53%)
Femra: 3,230 (47%)

Ky zhvillim i ri tregon zgjerimin e profilit të aplikuesëve dhe e pozicionon mbrojtjen ndërkombëtare si pjesë e dinamikave më të gjera të migrimit, të lidhura si me lëvizjen e lirë në kuadër të migrimit të rregullt, ashtu edhe me aspektet e migrimit të parregullt, për shkak të përdorimit të procedurave të mbrojtjes

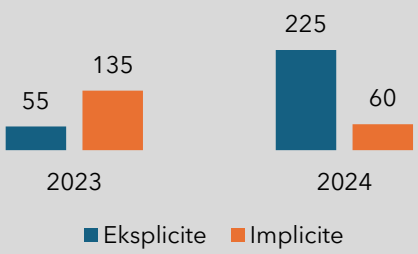
[86] Eurostat. (2024). Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex [migr_asyappctza] Ekstraktuar me 29/09/2025.
[87] Eurostat. (2024). Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex [migr_asyappctza] Ekstraktuar me 29/09/2025.

ndërkombëtare nga individë dhe familje që synojnë shtyrjen e qëndrimit në hapësirën e BE/SCHENGEN.

5.4 Dinamika e procedurave në BE/Schengen

Mënyra se si zhvillohen dhe mbyllen procedurat e mbrojtjes ndërkombëtare është një tregues i drejtpërdrejtë i perceptimit që kanë shtetet anëtare të BE-së dhe Shengenit për aplikimet nga Kosova. Në vitin 2024, numri i aplikimeve të tërhequra nga kosovarët arriti në 285 raste, një rritje prej 41 % krahasuar me vitin 2023 (195 raste). Brenda këtij grupi vërehet një zhvendosje e rëndësishme: tërheqjet eksplicite (kur aplikuesi paraqet formalisht kërkesën për tërheqje) u katërfishuan nga 55 raste në 2023 në 225 në 2024, ndërsa tërheqjet implicite (kur autoritetet mbyllin rastin) ranë nga 135 në 60 raste [88]. Ky ndryshim tregon se qytetarët e Kosovës janë gjithnjë e më të vetëdijshëm për procesin dhe po e formalizojnë mbylljen e kërkesave, shpesh për shkak të zhvendosjes drejt një vendi tjetër ose kthimit vullnetar.

Fig. 4.5. Tërheqjet e aplikimeve për Mbrojtja ndërkombëtare, 2023–2024

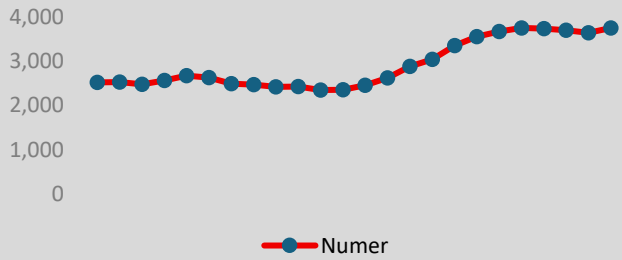
Burimi:EUROSTAT

Përdorimi i procedurave të përshpejtuara ka qenë edhe më i dukshëm (3,895 në vitin 2024), sidomos në Francë ku gjatë vitit 2024, janë trajtuar 3,230 aplikime me procedurë të përshpejtuar[89]. Ky zhvillim lidhet drejtpërdrejt me klasifikimin e Kosovës si vend i sigurt origjine.

INFO-BOX:: Procedurat e përshpejtuara në Francë

2023 – 1,130 raste
2024 – 3,230 raste

Fig. 4.6. Aplikime në shqyrtim në BE-27, 2023–2024

Burimi:EUROSTAT

Në anën tjetër, numri i pending applications (kërkesat që mbeten të hapura dhe pa vendim) shënoi rritje të konsiderueshme. Në janar 2023 ishin të regjistruara rreth 2,525 raste, ndërsa deri në dhjetor 2024 ky numër arriti në 3,755 raste në nivel BE-27 [90]. Ky akumulim tregon ngarkesë në administrimin e dosjeve, sidomos në Francë dhe Itali, ku procedurat zgjasin më shumë.

88 Eurostat. (2024). Asylum applications withdrawn by citizenship, age, sex and type of withdrawal - annual aggregated data [migr_asyëitctz] Ekstraktuar me 29/09/2025.
89 Eurostat. (2024). Asylum applicants processed under accelerated procedure [migr_asyacca]] Ekstraktuar me 29/09/2025.
90 Eurostat. (2024). Persons subject of asylum applications pending at the end of the month by citizenship, age and sex [migr_asypenctzm] Ekstraktuar me 29/09/2025.

Edhe pse shumica e këtyre rasteve përfundojnë me refuzim, numri i lartë i kërkesave të hapura pasqyron një ngarkesë të vazhdueshme për sistemet e mbrojtjes ndërkombëtare në vendet pritëse.

Në përgjithësi, këto dinamika dëshmojnë se aplikimet e shtetasve të Kosovës trajtohen në përputhje me kornizat ekzistuese ligjore të BE-së për vendet e sigurta të origjinës. Shumica e tyre përfundojnë me refuzim, por përdorimi i procedurave të mbrojtjes ndërkombëtare nga qytetarët e Kosovës duhet parë si pjesë e modeleve të mobilitetit pas liberalizimit të vizave, që ndërthuren midis migrimit të rregullt dhe atij të parregullt.

5.5 Vendimet për mbrojtje ndërkombëtare për shtetasit kosovarë në BE/Schengen

Në vitin 2024 autoritetet e BE-së dhe Schengen-it morën gjithsej 4,995 vendime në instancë të parë për aplikimet nga shtetasit e Kosovës, duke shënuar një rritje prej 102 % krahasuar me vitin 2023 (2,450 vendime)[91]. Kjo rritje lidhet drejtpërdrejt me fluksin e lartë të aplikimeve pas liberalizimit të vizave, duke e vendosur sistemin e mbrojtjes ndërkombëtare të këtyre vendeve përballë një numri dyfish më të madh dosjesh brenda vetëm një viti.

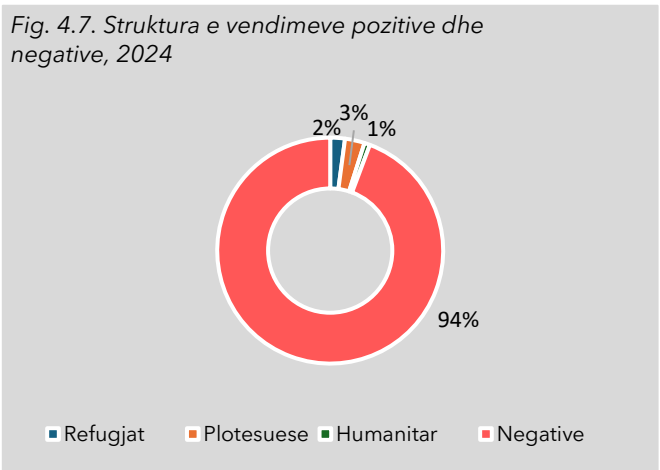
INFO-BOX: Shkalla e njohjes për kosovarët

2023
- Vendime negative: **2,215 (90%)**
- Vendime pozitive: **240 (10%)**
- Refugjat: **105**
- Plotwsues: **75**
- Humanitar: **60**

2024
- Vendime negative: **4,700 (94%)**
- Vendime pozitive: **290 (6%)**
- Refugjat: **105**
- Plotwsues: **140**
- Humanitar: **40**

Në të njëjtën periudhë, të dhënat e Eurostat-it tregojnë se në Itali janë regjistruar gjithsej 5 vendime të shkallës së parë për aplikime të të miturve të pashoqëruar të moshës 14–17 vjeç (2023–2024). Këto të dhëna nuk japin ndarje sipas tipit të statusit të dhënë (refugjat, mbrojtje plotësuese, humanitare ose refuzim).

Fig. 4.7. Struktura e vendimeve pozitive dhe negative, 2024

Burimi:EUROSTAT

Megjithatë, struktura e vendimeve mbetet pothuajse e pandryshuar dhe reflekton kategorizimin e vazhdueshëm të Kosovës si vend i sigurt origjine. Në vitin 2024, vendime negative ishin 4,700 ose (94% e numrit të përgjithshëm)[92], ndërsa vetëm 290 vendime ishin pozitive (6%). Në kuadër të vendimeve

[91] Eurostat. (2024). First instance decisions on applications by type of decision, citizenship, age and sex [migr_asydcfctz] Ekstraktuar me 29/09/2025.
[92] Eurostat. (2024). First instance decisions on applications by type of decision, citizenship, age and sex [migr_asydcfctz] Ekstraktuar me 29/09/2025.

pozitive, 105 raste u njohën me status refugjati, 140 raste me mbrojtje plotësuese dhe 40 raste me mbrojtje humanitare[93]. Shkalla e ulët e njohjes, tregon qartë se Kosova konsiderohet si vend i sigurt origjine sipas kornizave të BE-së.

Përveç vendimeve të zakonshme, çdo vit regjistrohen edhe raste të tërheqjes së statusit të dhënë më parë. Në vitin 2023 u klasifikuan 290 vendime revokimi dhe 2010 sosh në 2024. Revokimet ishin kryesisht në Zvicër, Austri, Francë dhe Gjermani[94]. Kjo tregon një qasje të rreptë monitorimi dhe verifikimi nga autoritetet pritëse, ku statusi i mbrojtjes nuk shihet si i përhershëm por i kushtëzuar me respektimin e kritereve ligjore dhe të sigurisë.

Në përgjithësi, këto të dhëna tregojnë se pas liberalizimit të vizave, aplikimet për mbrojtje ndërkombëtare nga shtetasit e Kosovës u rritën ndjeshëm, por shkalla e njohjes mbeti shumë e ulët. Kjo situatë pasqyron një mospërputhje mes pritjeve të qytetarëve përmes përdorimit të kanalit të mbrojtjes ndërkombëtare dhe qasjes së autoriteteve të BE/Schengen, të cilat në përputhje me kornizat ekzistuese ligjore e konsiderojnë Kosovën vend të sigurt origjine.

[93] Eurostat. (2024). First instance decisions on applications by type of decision, citizenship, age and sex [migr_asydcfctz] Ekstraktuar me 29/09/2025.
[94] Eurostat. (2024). Decisions withdrawing status granted at first instance decision [migr_asydwita].

6. Liberalizimi i vizave dhe menaxhimi i migrimit

Liberalizimi i vizave për qytetarët e Kosovës, i zbatuar më 1 janar 2024, shënon një zhvillim të rëndësishëm në marrëdhëniet me Bashkimin Evropian dhe ka krijuar kushte për rritje të lëvizshmërisë së qytetarëve. Ky ndryshim ka lehtësuar udhëtimin afatshkurtër dhe ka zgjeruar mundësitë për aktivitete që lidhen me biznesin, arsimin dhe turizmin. Në të njëjtën kohë, liberalizimi i vizave ka sjellë nevojën për vëmendje të shtuar në menaxhimin e migrimit, e cila është adresuar përmes monitorimit të vazhdueshëm dhe bashkëpunimit me partnerët evropianë.

6.1 Ndikimi në emigrimin e parregullt

Hyrja pa vizë në hapësirën Schengen, ka lehtësuar qarkullimin e qytetarëve të Kosovës, por ka sjellë edhe rritje të refuzimeve të hyrjes dhe rasteve të qëndrimit të parregullt. Vetëm në vitin 2024 u regjistruan 5,155 refuzime të hyrjes, dhe 6,355[95] raste qëndrimesh të parregullta. Shkaqet kryesore lidhen me procedurat standarde të kontrollit kufitar, si sinjalizimet në Sistemin Informativ Schengen (SIS) ose mungesa e dokumenteve mbështetëse. Këto zhvillime pasqyrojnë një zhvendosje të natyrshme: ndërkohë që para liberalizimit refuzimet bëheshin kryesisht në fazën e aplikimit për vizë, tani ato bëhen në momentin e hyrjes në kufi. Një pjesë e qytetarëve nuk kanë qenë të informuar në mënyrë të plotë për kërkesat procedurale për lëvizje të lirë në zonën Schengen dhe për rëndësinë e dokumenteve mbështetëse gjatë kalimit të kufirit. Megjithatë, këto prirje janë të menaxhuara dhe nuk kanë krijuar shqetësime të jashtëzakonshme për vendet anëtare, ndërsa autoritetet vendore dhe partnerët ndërkombëtarë po intensifikojnë fushatat informuese për të siguruar respektim më të plotë të rregullave të qëndrimit.

6.2 Ndikimi në kërkesat për mbrojtje ndërkombëtare

Një tjetër efekt i pritshëm ishte rritja e ndjeshme e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare, të cilat në vitin 2024 arritën në 6,775 [96]raste nga shtetasit e Kosovës, kryesisht në Francë dhe Gjermani. Megjithëse kjo rritje ishte e ndjeshme, ajo nuk është konsideruar shqetësuese nga vendet anëtare, pasi aplikimet trajtohen në përputhje me procedurat standarde të BE-së. Procedurat e përshpejtuara u përdorën gjerësisht dhe shumica e vendimeve rezultuan negative[97], në përputhje me klasifikimin e Kosovës si vend i sigurt origjine. Një pjesë e kësaj rritjeje, lidhet me shfrytëzimin e mundësisë së paraqitjes së kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, si mënyrë për të shtyrë qëndrimin ose për t'iu shmangur procedurave të kthimit të detyrueshëm.

[95] Eurostat. (2024). *Third-country nationals found to be illegally present – annual data* [migr_eipre] Ekstraktuar me 29/09/2025
[96] Eurostat. (2024). *Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex – annual data* [migr_asyappctza] Ekstraktuar me 29/09/2025.
[97] Eurostat. (2024). *First instance decisions on asylum applications by type of decision* [migr_asydcfsta] Ekstraktuar me 29/09/2025.

6.3 Ndikimi në migrimin e rregullt

Ndikimi i liberalizimit nuk është kufizuar vetëm te format e parregullta. Në fushën e migrimit të rregullt janë shënuar zhvillime të përziera. Lejet e para të qëndrimit për kosovarët në BE ranë në 40,838 raste në vitin 2024, një ulje prej 20% krahasuar me vitin 2023[98]. Ulja ishte veçanërisht e dukshme në lejet për punësim (–40%). Ky trend lidhet me faktin se shumë qytetarë tashmë udhëtojnë pa vizë, si vizitorë dhe më pas shqyrtojnë mundësi të tjera për qëndrim ligjor brenda BE-së, duke mos ndjekur gjithmonë procedurat klasike të aplikimit nga jashtë.

Në kontrast, lejet afatgjata shënuan rritje prej 2.2%, duke arritur në 208,670 raste në vitin 2024[99]. Ky zhvillim pasqyron konsolidimin e diasporës së vendosur prej kohësh dhe forcimin e lidhjeve afatgjata me vendet pritëse të BE-së.

6.4 Ndikimi në qeverisjen e migrimit

Nga perspektiva e institucioneve, liberalizimi ka shtuar nevojën për monitorim të kujdesshëm të flukseve dhe për koordinim më të ngushtë me partnerët evropianë. Rritja e rasteve të ripranimeve nga BE ka nxjerrë në pah vazhdimin e ngritjes së kapaciteteve në DSHAM, dhe ka nxitur intensifikimin e bashkëpunimit me Frontex, IOM dhe shtetet anëtare[100].

Është funksionalizuar Mekanizmi i Paralajmërimit të Hershëm për Monitorimin e Trendëve Migratore (dhjetor 2023)[101]. Raportimet e rregullta periodike, kanë treguar se lëvizja pa viza ka nisur nën parametra të kontrolluar, por janë identifikuar sinjale që kërkojnë vëmendje: shtim i refuzimeve të hyrjes/daljes, rritje e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare dhe ndikime në vijueshmërinë shkollore për një pjesë të nxënësve. Këto gjetje kanë nënvizuar nevojën për regjistrim më të saktë të hyrje-daljeve dhe përdorimin e numrit personal për përllogaritjen automatike të qëndrimeve mbi 90 ditë[102].

Hulumtimet e pavarura e plotësojnë këtë pamje. Sipas një sondazhi të Institutit GAP, rreth 28% e qytetarëve shprehën synimin për të emigruar në fillim të vitit 2024, veçanërisht të rinjtë nën 24 vjeç. Arsyet janë kryesisht ekonomike (pagat, kushtet e punës), me rrezikshmëri shfaqja e mungesës së punës në ndërtimtari, gastronomi, tregti[103]. Ndërkohë, Analiza e Pulsit Publik e UNDP, tregon se 95% e qytetarëve e kuptojnë saktë liberalizimin si të drejtë për udhëtim afatshkurtër (jo të drejtë pune/qëndrimi), me pritshmëri pozitive për punësim, biznes, turizëm, arsim, ndërsa bizneset dhe institucionet shfaqin shqetësim për mungesë fuqie punëtore dhe ikje të trurit (shëndetësi, arsim, energji)[104].

Në përmbledhje, menaxhimi i procesit të liberalizimit të vizave në Kosovë është në rrugë të

[98] Eurostat. (2024). *Long-term residents by citizenship [migr_reslong] Ekstraktuar më 29.09.2025.*

[99] Eurostat. (2024). *Change of immigration status permits by age, sex and citizenship [migr_acst] Ekstraktuar më 29.09.2025*

[100] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti Vjetor 2024*. Prishtinë.

[101] Qeveria e Kosovës, Vendimi Nr. 22/178 (13.12.2023) për themelimin e Mekanizmit të Paralajmërimit të Hershëm.

[102] DSHAM/AQM, Raportet e Mekanizmit për Monitorimin e Trendeve Migratore (Janar 2024 – Prill 2025).

[103] Instituti GAP, *Emigrimi pas liberalizimit të vizave: ndikimi në fuqinë punëtore* (2024).

[104] UNDP Kosovo, *Analiza e Pulsit Publik mbi efektet e liberalizimit të vizave* (2024).

duhur dhe lëvizjet migratore deri tani kanë mbetur brenda parametrave normalë dhe të pritshëm, për dallim nga disa vende të tjera të rajonit. Deri më tani, nuk është shënuar asnjë vërejtje nga BE për mosrespektim të rregullave, përkundrazi, institucionet janë inkurajuar të vazhdojnë me fushata informuese për qytetarët lidhur me të drejtat dhe kufizimet që sjell ky proces.

7. Emigrimi në sektorët specifikë

Emigrimi i profesionistëve dhe i nxënësve nga Kosova drejt vendeve të Bashkimit Evropian, në veçanti Gjermanisë, paraqet një sfidë për menaxhimin e kapitalit njerëzor. Ky fenomen i njohur si *brain drain* nënkupton jo vetëm lëvizjen e individëve, por edhe nevojën për politika që të ruajnë balancën midis investimit shtetëror në arsim dhe shëndetësi, dhe kontribuimit të kuadrove brenda vendit.

Në sektorin e arsimit, të dhënat e Ministrisë së Arsimit për vitin akademik 2024/25 tregojnë një bilanc negativ, prej 225 nxënësish (629 largime dhe 404 ardhje)[105]. Shumica e rasteve lidhen me arsimin fillor dhe të mesëm të ulët, duke pasqyruar mobilitetin e familjeve dhe duke krijuar sfida për planifikimin e resurseve arsimore. Një studim i vitit 2024 mbi rininë në Kosovë tregon se mbi gjysma e të rinjve e konsiderojnë emigrimin si alternativë[106], çka nënvizon rëndësinë e forcimit të perspektivës arsimore dhe të tregut të punës brenda vendit.

Në sektorin e shëndetësisë, interesi për emigrim pasqyrohet përmes dokumenteve të lëshuara nga odat profesionale: në vitin 2024, Oda e Mjekëve lëshoi 111 certifikata, Oda e Infermierëve dhe Mamive 119 vërtetime, dhe 325 kërkesa licence të paplastifikuara, ndërsa Oda e Stomatologëve 30, dhe ajo e Fizioterapeutëve 15[107]. Këto të dhëna nuk përfaqësojnë domosdoshmërish largimin real, por tregojnë tendencën në rritje për mobilitet profesional.

Ky deficit ndikon edhe tek shërbimet ndaj pacientëve. Programi për Trajtim Mjekësor Jashtë Institucioneve Shëndetësore Publike (TMJIShP) regjistroi në vitin 2024 gjithsej 1,185 aplikime (+13.3% krahasuar me 2023). Struktura e kërkesave tregon rritje në fusha si mjekësia fizikale dhe rehabilitimi, pediatria dhe nefrologjia, ndërsa ka pasur ulje në hematologji, neurokirurgji dhe onkologji. Këto zhvendosje pasqyrojnë kufizime të kapaciteteve vendore në disa fusha dhe varësinë e shtuar nga trajtimet jashtë vendit[108].

Dimensioni financiar është gjithashtu i rëndësishëm: sipas një analize të UNDP, kostoja për edukimin e një mjeku në Kosovë arrin deri në 100,000 euro[109]. Çdo largim i profesionistëve shëndetësorë nënkupton jo vetëm mungesë kapaciteti, por edhe humbje të investimit publik.

Gjermania mbetet destinacioni kryesor i profesionistëve shëndetësorë nga Kosova. Sipas monitorimit të BIBB, në vitin 2023 janë paraqitur 2,253 aplikime për njohjen e kualifikimeve të fituara në Kosovë, ndërsa në vitin 2024 ky numër ishte 2,115[110]. Kosova renditet ndër dhjetë vendet jo-anëtare të BE-së, me numrin më të madh të aplikimeve, kryesisht në fushën e shëndetësisë.

[105] MAShTI. (2025). Të dhëna për nxënësit e ardhur dhe të larguar, viti akademik 2024/25.
[106] Friedrich Ebert Stiftung. (2024). Youth Study Kosovo 2024. Prishtinë.
[107] Ministria e Shëndetësisë. (2025). Komentet për raportin e migrimit, të dhëna nga Odat profesionale për vitin 2024.
[108] Ministria e Shëndetësisë. (2025). Komentet për raportin e migrimit, të dhëna mbi TMJIShP për vitin 2024.
[109] UNDP. (2020). Policy Paper: Migratëion in Kosovo – Public Policy Analysis. Prishtinë.
[110] BIBB. (2024). Recognition Monitoring Factsheet 2024. Bonn.

Emigrimi në arsim dhe shëndetësi, thekson rëndësinë e kapitalit njerëzor për zhvillimin e vendit. Lëvizja e nxënësve dhe profesionistëve krijon sfida për ruajtjen e potencialit zhvillimor dhe për ofrimin e shërbimeve bazike. Këto trende nënvizojnë nevojën për politika të targetuara që synojnë mbajtjen e kuadrove në vend, përmirësimin e kushteve të punës dhe forcimin e mekanizmave për monitorimin e migrimit në sektorët kritikë.

8. Qeverisja e migrimit dhe bashkëpunimi ndërkombëtar

Qeverisja e migrimit në Kosovë është ndërtuar mbi një kornizë ligjore, institucionale dhe strategjike, të harmonizuar gradualisht me standardet ndërkombëtare dhe acquis të Bashkimit Evropian. Në qendër të saj, qëndron Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM), i cili administron shtetësinë, lejeqëndrimet për të huajt, mbrojtjen ndërkombëtare, ripranimin dhe kthimet, si dhe monitoron Qendrën për Azil, Qendrën e Pritjes së Përkohshme për Migrantë, si dhe Qendrën e Mbajtjes për të Huaj. Funksionimi i tij është i përcaktuar nga Rregullorja (ZKM) Nr. 01/2021 për organizimin e brendshëm të MPB-së, e ndryshuar me Rregulloren (ZKM) Nr. 03/2023, që qartëson kompetencat dhe përgjegjësitë e tij[111].

Përveç rolit administrativ, DSHAM ka përgjegjësi të rëndësishme edhe në hartimin dhe zbatimin e politikave strategjike. Ai ka udhëhequr zbatimin e Strategjisë Shtetërore për Migrim 2021–2025, e cila është në përputhje me Paktin Global për Migrantë, Paktin Global për Refugjatë dhe Paktin Evropian për Migrim dhe Azil. Strategjia mbulon fushat kryesore të migrimit të rregullt, kthimeve dhe ripranimeve, si dhe të mbrojtjes ndërkombëtare, duke e lidhur menaxhimin e migracionit me procesin e integrimit evropian[112].

Një mekanizëm tjetër qendror është Autoriteti Qeveritar për Migrim (AQM), mekanizëm ndërinstitucional që koordinon politikat dhe mbledh të dhënat nga të gjitha ministritë dhe agjencitë përkatëse, përfshirë Agjencinë e Statistikave të Kosovës, Policinë e Kosovës, Bankën Qendrore, Ministrinë e Shëndetësisë dhe Ministrinë e Punëve të Jashtme dhe Diasporës. AQM funksionalizon gjashtë grupe tematike, të cilat merren me fusha si migrimi i rregullt dhe mobiliteti, migrimi i parregullt, migrimi i brendshëm, të dhënat dhe analizat, komunikimi dhe informimi, riintegrimi dhe integrimi i të huajve. Ky mekanizëm është thelbësor për koherencën e politikave dhe për sigurimin e një qasjeje gjithëpërfshirëse ndaj fenomenit të migrimit.

Në fushën e kapaciteteve institucionale, raportet e viteve të fundit kanë vënë në dukje kufizime të konsiderueshme në burime njerëzore dhe financiare[113]. Për këtë arsye, është theksuar rëndësia e trajnimit të stafit, digjitalizimit të proceseve dhe modernizimit të bazave të të dhënave për të mundësuar zbatim më të qëndrueshëm të politikave.

Transparenca dhe raportimi statistikor janë bërë pjesë përbërëse e qeverisjes së migrimit. DSHAM prodhon të dhëna statistikore nga bazat e tij të të dhënave për ripranim dhe kthim, mbrojtjen ndërkombëtare, shtetësi dhe të huaj, të cilat shpërndahen në baza ditore, javore, tremujore dhe vjetore[114]. Këto raporte publikohen edhe në faqen zyrtare të MPB-së në tre gjuhë,

[111] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti Vjetor 2024*. Prishtinë.
[112] Po aty
[113] Po aty
[114] Po aty.

duke rritur llogaridhënien dhe duke përmbushur kërkesat e Bashkimit Evropian dhe partnerëve ndërkombëtarë për të dhëna të sakta dhe të qasshme.

Një tjetër element i rëndësishëm është menaxhimi i emergjencave me migrantë. Në vitin 2024, DSHAM ka bashkëpunuar me EUAA, Frontex, UNHCR dhe IOM për të rishikuar dhe testuar Planin Kontigjent, për flukse migratore[115]. Ky plan synon të sigurojë gatishmëri institucionale dhe logjistike për t'u përballur me rritje të mundshme të numrit të migrantëve, duke përfshirë masa për akomodim, shërbime bazike dhe mbrojtje të të drejtave të njeriut.

Në nivel ndërkombëtar, Kosova ka avancuar bashkëpunimin me BE dhe organizatat ndërkombëtare. Në vitin 2024 u nënshkrua Marrëveshja e Ripranimit me Lituaninë, ndërsa u zhvilluan negociata për marrëveshje të ngjashme me Letoninë dhe Islandën [116] . Një Memorandum Bashkëpunimi u nënshkrua me Shqipërinë për shkëmbimin e të dhënave mbi migracionin. Partneritetet me IOM, UNHCR, EUAA, Frontex, GIZ, SDC, JRS dhe CEDE, kanë përfshirë zhvillimin e bazave të të dhënave, fuqizimin e kapaciteteve institucionale dhe ofrimin e shërbimeve psiko-sociale dhe shëndetësore për migrantët dhe aplikuesit për mbrojtje ndërkombëtare[117].

Në rajon, Kosova mbetet aktive në MARRI (Migration, Asylum, Refugees Regional Initiative), duke kontribuar në shkëmbimin e të dhënave dhe praktikat më të mira në Ballkanin Perëndimor[118]. Ky dimension është thelbësor për adresimin e rrugëve të përbashkëta të migrimit dhe për ndërtimin e mekanizmave të koordinuar për menaxhim.

Hulumtimet e pavarura e plotësojnë këtë pamje. Sipas një sondazhi të Institutit GAP, rreth 28% e qytetarëve shprehën synimin për të emigruar në fillim të 2024, veçanërisht të rinjtë nën 24 vjeç. Arsyet janë kryesisht ekonomike: (pagat, kushtet e punës), me rrezik shfaqja e mungesave të punës në kuadrin e ndërtimtarisë, gastronomisë, tregtisë[119]. Ndërkohë, Analiza e Pulsit Publik e UNDP tregon se 95% e qytetarëve e kuptojnë saktë liberalizimin si të drejtë për udhëtim afatshkurtër (jo të drejtë pune/qëndrimi), me pritshmëri pozitive për punësim, biznes, turizëm, arsim, ndërsa bizneset dhe institucionet shfaqin shqetësim për mungesë fuqie punëtore dhe ikje të trurit (shëndetësi, arsim, energji)[120].

Në vitin 2024 u finalizuan ndryshimet në Ligjin për të Huajt dhe Ligjin për Shtetësinë, akte bazike për menaxhimin e migrimit, të dy projektligjet u miratuan në Qeveri dhe u proceduan në Kuvend, por nuk u votuan përfundimisht për shkak të përfundimit të mandatit të legjislaturës së kaluar[121]. Njëkohësisht, AQM finalizoi Udhërrëfyesin për Mobilitetin e Fuqisë Punëtore dhe Rrugët e Rregullta të Migrimit (Drafti Final, 4 nëntor 2024), i cili jep orientime pesëvjeçare dhe veprime konkrete në pesë shtylla: (1) përmirësimi i angazhimit rajonal dhe ndërkombëtar; (2)

[115] Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM). (2025). *Raporti Vjetor 2024*. Prishtinë.
[116] Po aty.
[117] Po aty.
[118] Po aty.
[119] Instituti GAP, *Emigrimi pas liberalizimit të vizave: ndikimi në fuqinë punëtore* (2024).
[120] UNDP Kosovo, *Analiza e Pulsit Publik mbi efektet e liberalizimit të vizave* (2024).
[121] Qeveria e Republikës së Kosovës. (2024). *Projektligji për të Huajt*; *Projektligji për Shtetësinë e Kosovës*.

forcimi i bashkëpunimit dypalësh dhe i marrëveshjeve për migrimin e fuqisë punëtore (BLMA/MoU); (3) forcimi i rregullores së rekrutimit dhe mbrojtjes së të drejtave të punëtorëve migrantë; (4) promovimi i Partneriteteve për Mobilitetin e Aftësive (SMP/PLA); dhe (5) rritja e integrimit dhe përfshirjes sociale të migrantëve[122].

Në përmbledhje, qeverisja e migrimit në Kosovë ka hyrë në një fazë konsolidimi. Kornizat ligjore janë të harmonizuara me BE-në, institucionet dhe mekanizmat funksionojnë, ndërsa bashkëpunimi ndërkombëtar është intensifikuar dukshëm. Sfidat kryesore mbeten forcimi i kapaciteteve, sigurimi i burimeve të qëndrueshme dhe zbatimi efektiv i strategjive në praktikë.

[122] AQM. (2024). *Trajnimi për Mobilitetin e Fuqisë Punëtore dhe Rrugët e Rregullta të Migrimit: Udhërrëfyesi – Drafti Final* (4 Nëntor 2024). Dokument i Grupit Tematik "Mobiliteti për Punë dhe Migrimi i Rregullt".

9. Rekomandimet mbi qeverisjen e migrimit

Bazuar në trendët e vitit 2024 dhe analizën e ndikimit të tyre në zhvillimin socio-ekonomik dhe demografik të vendit, Autoriteti Qeveritar për Migracion (AQM) prezanton rekomandimet në vijim:

Rekomandime strategjike

- Forcimi i qeverisjes së migrimit përmes fuqizimit të AQM-së, avancimit të rolit të grupeve tematike dhe konsolidimit të sistemit për mbledhjen, analizimin dhe shkëmbimin e të dhënave në kohë reale.
- Promovimi i migrimit të rregullt dhe të sigurt përmes marrëveshjeve bilaterale dhe programeve të mobilitetit në punë, duke ndërlidhur rikthimin e aftësive të fituara jashtë vendit me tregun vendor.
- Integrimi i projeksioneve demografike dhe treguesve migratorë në politikat zhvillimore për të adresuar plakjen graduale të popullsisë dhe tkurrjen e bazës aktive të fuqisë punëtore.
- Orientimi i remitancave dhe kapitalit të diasporës drejt investimeve produktive dhe sektorëve inovativë, për të ulur varësinë nga konsumi dhe për të rritur ndikimin afatgjatë zhvillimor.
- Zhvillimi i politikave gjithëpërfshirëse të tregut të punës, me fokus te të rinjtë dhe gratë, përmes programeve të upskilling dhe aftësimit profesional të përshtatura me kërkesat e tregut.
- Konsolidimi i Sistemit Informativ për Menaxhimin e Migrimit (SIMM) përmes ndërlidhjes së bazave institucionale dhe përdorimit të metodologjive standarde ndërkombëtare (Eurostat, IOM, UNHCR).
- Fuqizimi i bashkëpunimit rajonal dhe ndërkombëtar për shkëmbimin e të dhënave dhe harmonizimin e politikave migratore.

Rekomandime specifike / tematike

- Demografia dhe tregu i punës: Hartimi i politikave për uljen e NEET-it dhe rritjen e përfshirjes së grave në punësim, përdorimi i të dhënave të ARC-së për monitorimin e migrimit të brendshëm dhe planifikim rajonal më të balancuar, zhvillimi i shkathtësive të stafit në zyrat komunale të punësimit për të rritur cilësinë e shërbimeve.
- Diaspora dhe ekonomia: Zhvillimi i analizave mbi ndikimin e bizneseve të diasporës në punësim dhe eksport, sigurimi i të dhënave të detajuara për bizneset dhe investimet sipas sektorëve, promovimi i diversifikimit të turizmit të diasporës përtej vizitave familjare, analizimi i ndikimit të remitancave në bilancin tregtar dhe orientimi i tyre drejt projekteve zhvillimore.

- Investimet e Huaja Direkte: Rishikimi i politikave fiskale për të stimuluar investimet e diasporës dhe të huaja në prodhim, teknologji dhe inovacion, ulja e përqendrimit në patundshmëri për të rritur ndikimin në krijimin e vendeve të punës.
- Migrimi i rregullt: Shqyrtimi i kornizës ligjore për fitim të shtetësisë me fokus tek qytetarët e lindur jashtë Kosovës, avancimi i Sistemit Informativ të Vizave dhe shqyrtimi i aplikimit të vizave elektronike (e-visa), hartimi i politikave për integrimin gradual të të huajve me lejeqëndrim pune, përmirësimi i kornizës ligjore për të huajt, për të mundësuar gjenerimin e të dhënave të sakta sipas profesioneve.
- Migrimi i parregullt dhe mbrojtja ndërkombëtare: Përforcimi i mekanizmave për parandalimin e kontrabandës me migrantë dhe trafikimit të qenieve njerëzore, përmirësimi i kushteve dhe procedurave për aplikuesit për mbrojtje ndërkombëtare, në linjë me standardet e BE-së.
- Riatdhesimi dhe riintegrimi: Thellimi i mbështetjes për të kthyerve në fushat e punësimit, arsimit dhe shëndetësisë, monitorimi i zbatimit të Rregullores për Riintegrim dhe vlerësimi i ndikimit të saj në përmirësimin e qëndrueshmërisë sociale.
- Analiza sektoriale e emigrimit: Ndërtimi i profileve të punëtorëve kosovarë në BE dhe rajon, sipas sektorëve, për të përafruar më mirë ofertën e aftësive të Kosovës me kërkesat e tregut të destinacionit, inicimi marrëveshjeve bilaterale për mobilitet dhe garantimi i rekrutimit etik nga ofruesit privatë të punës.

10. Referencat

Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK). (2024). *Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave 2024*. Prishtinë: ASK.

Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK). (2024). *Anketa e Fuqisë Punëtore 2024*. Prishtinë: ASK.

Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK). (2024). *Të dhënat për migrimin ndërkombëtar dhe migrimin e brendshëm*. Prishtinë: ASK.

Banka Qendrore e Kosovës (BQK). (2025). *Raporti vjetor statistikor për remitancat, investimet e huaja direkte dhe shërbimet e udhëtimit, 2016–2024*. Prishtinë: BQK.

Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migracion (DSHAM), MPB. (2025). *Raporti vjetor 2024*. Prishtinë: MPB.

Ministria e Punëve të Jashtme dhe Diasporës (MPJD). (2025). *Të dhënat mbi vizat për shtetas të huaj 2024*. Prishtinë: MPJD.

Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë (MINT). (2025). *Të dhënat mbi bizneset e diasporës dhe projektet kapitale, 2024*. Prishtinë: MINT.

Agjencia për Regjistrimin Civil (ARC). (2025). *Të dhënat mbi migrimin e brendshëm, 2024*. Prishtinë: MPB/ARC.

Policia e Kosovës, Departamenti i Kufirit. (2025). *Raporti vjetor për migrimin e parregullt 2024*. Prishtinë: Policia e Kosovës.

Ministria e Shëndetësisë (MSH). (2025). *Të dhënat mbi emigrimin e profesionistëve shëndetësorë*. Prishtinë: MSH.

Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (MASHTI). (2025). *Të dhënat mbi migrimin e nxënësve dhe studentëve 2024/25*. Prishtinë: MASHTI.

Statistisches Bundesamt (Destatis). (2024). *Foreign population by country of citizenship and selected characteristics*. Wiesbaden: Destatis.

Eurostat. (2024). *First permits by reason, length of validity and citizenship [migr_resfirst]*. Luxembourg: Eurostat.

Eurostat. (2024). *Long-term residence permits by citizenship and reason [migr_reslong]*. Luxembourg: Eurostat.

Eurostat. (2024). *Asylum applicants by citizenship, age and sex – annual data [migr_asyappctzm]*. Luxembourg: Eurostat.

Eurostat. (2024). *Decisions on applications by citizenship, age and sex – annual data [migr_asydcfsta]*. Luxembourg: Eurostat.

Eurostat. (2024). *Third country nationals refused entry at the external borders – annual data [migr_eirfs]*. Luxembourg: Eurostat.

UNHCR. (2025). *Operational Data Portal: South Eastern Europe – Kosovo page*. Geneva: UNHCR.

Frontex. (2025). *Risk Analysis Reports*. Warsaw: Frontex.

Këshilli i Evropës – GRETA. (2024). *Raporti mbi trafikimin e qenieve ssnjerëzore për Kosovën*. Strasbourg: Council of Europe.

Rregullore për Riintegrimin e Personave të Riatdhesuar. (2020). *Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës*, Nr. 22/2020. https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=31862

PROFILI I MIGRIMIT 2024

AUTORITETI QEVERITAR I MIGRIMIT

Republika e Kosovës
Qeveria

Republika Kosova
Vlada

Republic of Kosovo
Government